

Näringsdepartementet  
n.remissvar@regeringskansliet.se  
Kopia: Camilla Frisch  
camilla.frisch@regeringskansliet.se.

Dnr: N2020/01735/FJR

## Föreningen Jaktkritikernas Yttrande/remissvar över

### Naturvårdsverkets förslag till regeringen 2020 på jakttider

- I. Inledning och sammanfattade synpunkter
- II. Våra kommentarer om vad förslaget innebär för människor och djur i en ny tid
- III. Kommentarer till respektive avsnitt om jakttider i Naturvårdsverkets förslag
- IV. Bilagor:
  1. Komplettering angående säl.
  2. Rovdjurskampanjen.

#### I. Inledning

Naturvårdsverkets förslag på jakttider och på arter som får jagas att gälla hela sex år framåt - måste sättas i ett nytt perspektiv. Var och en som ställer tillbaka tiden sex år bör beakta alla de miljö- samhälls- och klimatförändringar som påverkat Sverige med en oanad hastighet; klanorganiserad brottslighet, ökad tjuvjakt, skogsbränder både i Sverige och i världen, fiskets kollaps i vårt närområde, nya arter rödlistas och en världsomfattande pandemi. Den pågående pandemin vars uppkomst ytterst är en konsekvens av hur människan utnyttjar djur och exploaterar naturen – borde också få tidsperspektivet i Naturvårdsverkets jaktintensiva förslag att omförhandlas. Det är annars inte i sanning adaptivt till den verklighet som på kortare tid än sex år påmint oss om människans påverkan. Jaktkritikerna anser att hela förslaget, liksom Strategi för viltförvaltning, måste revideras med initierad hänsyn till biologisk mångfald, den globala situationen för vilda djur och inte minst införa modern djuretik och djurvälståndshänsyn i alla jaktfrågor. Förhoppningsvis i Mahatma Gandhi's anda: "En nations storhet och dess moraliska framsteg kan bedömas av hur dess djur behandlas."

#### Sammanfattade synpunkter

- Ökad jakt är obegriplig utanför jägarkåren.

Att Naturvårdsverket har valt att tolka *Strategi för viltförvaltning* med att stimulera tveksamma jaktmetoder som bågjakt, utökad jakt dessutom på fredande arter framstår som obegripligt utanför jägarkåren och särskilt tveksamt i ett vidare omvärldsperspektiv. Naturvårdsverkets förslag till regeringen utgår ifrån en ålderdomlig syn på djurs värde som endimensionella jaktbyten för människans brukande och ägande. Biologiska aspekter har tolkats instrumentellt och utan hänsyn till djurs egenvärde. De individuella djurens rätt till sina arttypiska liv i en stam, en flock, en familjegrupp eller som monogama par liksom vissa arters beroende av kunskapsöverföring mellan generationer negligeras helt.

Uppskattningsvis dödades 10 099 885 däggdjur och fåglar jaktåren 2009-2019. Ej inräknat tjuvjakt, skadeskjutningar eller andra dödsorsaker betyder det att nära 3 000 djur dödas i jakt varje dag på ett år.

- Miljömålet: ”Ett rikt växt- och djurliv” styr inte handläggningen av detta jaktivrande förslag, trots beredning på Sveriges miljöansvariga myndighet. Med ökad jakt och ökade jakttider fortsätter nu en bitvis gränslös bottenrålning på land av vilt. Förstärkt av den okontrollerade ökade försäljningen av jakträtter, jaktarrenden och marklösa jägare som tillåts dominera både privat och statlig natur. Snart finns inga områden fredade från skottlossning och jakt när till och med naturvårdsområden får utnyttjas för jakt. Utvecklande/instiftande av naturpolis/naturbevakare prioriteras inte som motsvarar ökningen av all jaktverksamhet, kommersialiserad jakt och troféjakt i Sverige.
- Varför är viltet inte fredat i verkligheten? Eftersom utgångspunkten enligt jaktlagen 3 § är att: *Viltet är fredat och får jagas endast om detta följer av denna lag eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen. När viltet är fredat gäller fredningen också dess ägg och bon*, borde Naturvårdsverkets utgångspunkt i stället vara att vända på resonemanget och behöva argumentera **varför** en art **får** jagas. Naturvårdsverket använder ”jaktbarhet” som någon slags generell utgångspunkt för att utöka jaktmöjligheterna med tid, nya metoder och fler arter. Samhällsnyttan behöver vägas mot konsekvenserna för både populationen och de jagade djuren. Nöjes- och troféjakt borde inte längre ha legitimitet i vårt samhälle.
- Allemansrätten och boendemiljöer påverkas. Naturvårdsverkets förslag innebär negativa förändringar för allmänheten som inte jagar och i praktiken inskränkningar för människors spontana vistelser i naturen. Naturvårdsverket har inte beaktat den icke-jagande majoritetens intresse av att uppleva vilda djur levande. Man visar ingen psykologisk insikt om vad ökad dominans från beväpnade människor, skottlossning och lösa jakthundar i naturen kan innebära. Jakt nära boendemiljöer upplevs redan som störande och skrämmande, inte bara för djur utan för medmänniskor och tamdjur. Vådaskjutningsrisker ökar. Att hästar, ponnys, kor, hundar och katter ”misstas” för vilt och dödas liksom att en joggande människa misstogs för vilt (trots avancerad modern siktteknik) och skadades allvarligt av en utländsk jägare konkretiserar att jakt måste begränsas och kontrolleras striktare.
- Djur ses inte som kännande varelser. Naturvårdsverkets jaktförslag innebär genomgående försämringar för de vilda djuren i sina egna habitat – modern etik och djurvälstånd lyser med sin frånvaro. Förslaget präglas av en otidsenlig syn på levande djur. All ny vetenskap om djur som **kännande** kognitiva varelser ignoreras.
- Instrumentell beskrivning av djur. Beskrivningen av levande djurs livsvillkor, deras parning, dräktighet och uppfödningstid i livsrummet är instrumentell och förklenande i Naturvårdsverkets skrivelse. Man frågar sig om det är en förträngningsteknik för att möjliggöra dödande under medvetet tveksamma tider. Naturvårdsverket skriver att hänsyn inte alltid behöver tas till varken brunst, oerfarna ungar eller splittring av familjegrupper. En kyla och brist på etik präglar detta oacceptabla resonemang.
- Naturvårdsverkets vokabulär förringar och reducerar alla djur till objekt enkom för människans ”förvaltande”. Djur verkar förväxlas med växter som man planterar ut, odlar, skördar eller rensar bort. Vissa betraktas mest som ogräs. Man använder ofta ordet ”skadebild” för att motivera dödande. Produktionstänkande och kapitalisering av vilda djur som jakt- slakt- och trofébyten minskar trovärdigheten för det man vill kalla ”adaptiv förvaltning”, när villkor dikteras av ”förvaltaren” människan. Vad som innebär adaptation, när lodjur får dödas under parningstid, rävungar och hjortkalvar på sommaren, par-levande fåglar, grävlingar i gryt och ekorrar i trädgården, förblir mefistofeliskt.
- Naturvårdsverkets förslag riskerar att sänka allmänhetens förtroende och uppfattning om vad viltvård 2020 borde vara. Jakttradition för viltvård uppstod på 1860-talet för att ”sätta en gräns för det hejdlösa jagande, skjutande och dödande, som dittills fått fortgå under nära ett

*århundrade. Den lovlige jakttiden inskränktes i stort sett till 11 augusti-16 mars. Lös hund fick icke heller – med vissa undantag – brukas under nyssnämnda tid.*

Den grunden och förståelsen för de vilda djurens skydd verkar trots moderna naturskydd och skyddsdirektiv, inte uttryckas i nutida viltvård. Idag föreligger längre jakttider, ökad löshundsjakt, hundträning på levande djur, jakt under parnings-, dräktighets-, prägling- och uppfödningstider liksom jakt på fredade arter vilket helt förtar trovärdigheten för vilt”vård”. Naturvårdsverkets förslag på jakttider med utökade möjligheter till jakt på enskilda initiativ, tecknar ett dödens horoskop för djur med jakt 365 dagar om året. Helgdagar, sommardagar; jaktmöjligheter alla dygnets timmar och det är bara att välja vilka djur man vill döda med Naturvårdsverkets kalender som dessutom ska göras tillgängligare för jägare genom att ”harmonisera” jakttiderna. För de många jägare som reser land och rike runt för att jaga alla sorters villebråd verkar det vara svårare att hålla reda på datum och liknande djurslag än att hålla sig uppdaterade med SUV-bilar, övervakningsteknik, GPS-sändare och påkostade vapen.

- Falsk viltvård och miljöförstöring. Varje år tillåts ca 30.000 utländska jägare att brandskatta svensk fauna. Både svenska och internationella internetsidor säljer jaktevent i Sverige. Jakt på fridlysta rovdjur betingar snart samma marknadsvärde som troféjakt i Afrika. Italienska jägare jagar med medhavda lösa jakthundar varje år, som flera gånger har lämnats åt sitt öde om jägarens flyg går hemåt innan hunden hittats. Jakteventen säljs med helikoptertransport till jaktstället. Har Naturvårdsverket helt tappat omdömet?
- Förbjud jakt med lös hund. Jaktkritikerna anser att jakt med lösa, drivande hundar efter vilt i naturen eller i hägn måste förbjudas liksom jaktträning på levande vilt med lös hund. Den stress, panik, överansträngning och de skador förföljandet orsakar de jagade djuren kontrolleras aldrig. Att kontrollen är obefintlig kan man utläsa av jägares egna debattinlägg. Nämligen att **”många hundar förgriper sig på viltet och att inom jägarkåren existerar en tystnadskultur om detta”**. Till och med en länsstyrelse noterade i licensjaktbeslut om hundanvändning att ”jakt med den nya sortens rovdjurshundar (vår anm. långdistanslöpande, jaktaggressiva plotthundar m.fl. importerade raser) inte tillhör svensk jakttradition”. I september 2020 hände det igen: en lös jakthund bet ihjäl en ca 3,5 månaders lodjursunge under älgjakt. I samma månad provocerar lösa jakthundar en björnhona också under älgjakt. Honan, i försvar för två ungar som gömmer sig i ett träd, skjuts av älgjägaren. Naturvårdsverket ignorerar den grymhet och det djurplågeri som blir följden av ökad löshundsjakt och jaktträning i naturen. Naturvårdsverket har till Jaktkritikerna svarat att man inte har synpunkter på jaktmetoder mot lodjur med fällor, att de jagas under parningstid, att de skjuts i träd, att årsungar jagas av skarpa hundar. När inte rättsväsendet fått motsvarande kontroll- och straffmöjligheter för överträdelser, skador och djurplågeri som kan orsakas av lösa hundar vid jakt ska inte Naturvårdsverket ha rätt att skapa fler risker för detta. Om jakthundar skadar annans egendom eller tamdjur hålls ägaren ansvarig. Vilda djur som skadas och plågas är oacceptabelt rättslösa.
- Oetiska jaktmetoder och fällor ska förbjudas. Jaktkritikerna anser att jakt och jaktträning under jord och jakt efter grytlelevande djur med hund orsakar grovt lidande och måste förbjudas. Viloplats/lega/boplats ska aldrig få störas eller förstöras; förföljelse av djur i sina bon bär ett särskilt sadistiskt förtecken som icke ska accepteras i någon form av jakt. Förstörande av djurs bon och gryt för att döda är naturbrott och vandalism eftersom det förstör för andra individer som nyttjar samma boplats.
- Ökade jakttider – ökar risk för djurplågeri. Naturvårdsverket, som har beslutandemöjligheten, har heller inte avvecklat användande av fällor och snaror trots ultramodern vapenteknik; vilket måste tolkas som att onödigt lidande och djurplågeri inte behöver beaktas av varken jägare eller ansvariga myndigheter.

- Djurs lidande ignoreras. Jaktkritikerna saknar fortfarande Naturvårdsverkets definition av vad som **inte innebär störning** för allt annat vilt när man vill tillåta löshundsjakt, liksom att exakt definiera vad som **inte är onödigt lidande** för jagat djur vid jakt med lös hund, vid grytjakt och för djur när undantag görs för jakt under parnings- och dräktighetstid som exempelvis lodjur, räv, hare, grävling, bäver och visa klövdjur. Här saknas etiska och moraliska avvägningar helt. Den naturvårdande myndigheten saknar synbart egen kompetens eller ens vilja att analysera de bakomliggande psykologiska faktorerna, som möjliggör metoder som i andra sammanhang skulle anses orsaka djur stress och grovt lidande. Vem behandlar sina sällskaps djur på detta sätt? Att det inte definieras bättre och överlämnas att avgöras av jägare in situ, som inte har vare sig veterinärutbildning eller etisk grundutbildning, måste tolkas som att det är slumpen som avgör hur mycket lidande man utsätter djur för som man uppsåtligen vill döda. När driften att döda gör att man kan skjuta två shetlandspionies eller dräktiga kor måste dagens jägarutbildning vara katastrofalt dålig och dagens jägare totalt omdömeslösa, trots högteknologisk modern sikt- och vapentechnik.
- Vetenskapligt vet vi att alla däggdjurs nervsystem uppfattar smärta likställt med däggdjuret människan. Vi har också avancerad forskning om djurs kognitiva förmågor. Alltså borde Naturvårdsverket tillföra kompetens för etisk och etologisk bedömning, inte bara biologisk, för att förstå konsekvenserna av jaktmetoder och jakttider sett ur djurens perspektiv. Jaktkritikerna ställer sig undrande till vari begränsningarna för inlevelseförmåga för djurs lidande ligger hos ansvariga och ledning på verket när *Strategin för viltförvaltning* formulerades som nu ensidigt är grunden till förslaget om jakttider.
- Ensidigt jaktdekret. Naturvårdsverket har marginaliserat möjligheterna för icke-jakt intressenter att nämnvärt påverka innehållet i det nya förslaget. Förslaget är och förblir ett jaktdekret till jägares och markägares fördel, förstelnat i en ålderdomliga anda baserad på äganderätt och på djur som nytta eller skada för människan. Mot en fond av att vi befinner oss i den sjätte massutrotningens tid, där människan och tamdjuren utgör 96 procent av världens biomassa för ryggradsdjur och vilda djur utgör återstående 4 procent, borde inte ökad jakt oavsett regional anledning vara Naturvårdsverkets eget credo i en ny tid.
- Effektivt dödande? Under tio år (2009-2019) dödades officiellt 10 099 885 däggdjur och fåglar av jägare. Naturvårdsverkets ordval kan misstas för en fortsatt krigsplan mot vilda djur. Vi undviker att fråga vilken anda har präglat tjänstemän som levererar förslag för dödande av vilda djur med ordbruk som ”avskjutningsmål” och ”avskjutningsstatistik”, men det antyder en faiblesse för jaktlig effektivitet när vissa djur kan betraktas som för många eller helt enkelt som fiender.
- Skyddsjakt på eget initiativ är förkastligt rakt igenom och urholkar helt det enda skydd de vilda djuren har när människors omdöme och etik inte räcker - nämligen lagen. Okontrollerad skyddsjakt utan tillstånd hos länsstyrelsen leder till störningar och risker, inte minst för fåglar under häckningstider, vila på samlingsplatser eller migration.
- Licensjakt på säl medför hög frekvens av skadeskjutning och Naturvårdsverket nonchalerar av veterinär och forskare belagda djurvälståndspåverkningar mot säljakt. Resultat konkret som visat risk för djurplågeri vid forskningsjakt på 1990-talet har mörkats.

## II. Våra kommentarer om vad förslaget innebär för människor och djur i en ny tid

**Jaktkritikernas primära ambition är främst att vilja bidra till att ramen och visionen för svensk viltförvaltning vidgas att omfatta djurvälfärd och en modern etisk syn på vilda djur, i synnerhet alla de djur som anses jaktbara.**

I det nya förslaget på 238 sidor manifesteras fortfarande inte tanken om, eller används ordet djurvälfärd. Det är chockerande att den tillåtande jakten med lös hund kan föreslås utan referens till djurvälfärd, modern etik och djurskydd för alla de arter som utsätts för den faktiska jakten. Det har för så många av känts nedslående att läsa att Naturvårdsverket föreslår förföljelse av vilda djur med mer jakt och lösa hundar. Jakt på olika djur fyller 365 dagar om året, alla tider på dygnet i skogen, på jordbruksfälten, vid havet, på fjället - och i trädgården! Att motvilligt "lyfta bort" jakt på ekorre först efter reaktioner i pressen syntes lamt. Möjlighet att döda ekorrar lämnas kvar under kapitlet om skydds jakt på enskilda initiativ, som omfattar en mängd småfåglar och migrerande fåglar vilka det borde vara bötesbelagt att döda. **Skydds jakt på enskilda initiativ liksom jägarkollektivets val av motiv för "predator kontroll" har sedan länge undergrävt allmän uppfattning om djurskydd och vad samhället i stället borde få barn och vuxna att lära sig i samspel med naturen.** Sverige borde följa Finlands exempel med en fastlagd bötestaxa för dödandet av fredade djur.

Alla arters lika värde föresvävar aldrig Naturvårdsverket och att lagar ska användas för att skydda djur från människor och inte tvärtom. Det extensiva jaktidsförslaget där möjligheter för jägare och enskilda att kunna döda i princip alla däggdjur och fåglar bekräftar att *ändamålet helgar medlen* vilket gjorts till ledmotiv för viltförvaltningen och jaktidsförslaget.

Jaktkritikerna tar inte generell ställning emot jakt – men konstaterar att Naturvårdsverket fortsatt, synes oemottagligt för ifrågasättande av rådande jaktmetoder i en tid av förändringar för allt liv såsom vi känner det. Jaktidsförslaget cementerar istället den hierarkiska uppfattningen om djurens värde i förhållande till människans intressen. I Naturvårdsverket och dess beredningsgrupp lyfts aldrig djurens existens fram för sin egen skull. På den filosofiska frågan om varför ska vi ha varg i Sverige, svarade författaren och kulturskribenten Helena Granström: ”- För vargens egen skull.”

Så är också grunden till EU:s skydds direktiv nämligen att lagen ska skydda djuren från människan och inte tvärt om.

**Gränser mellan rådgivande funktion, främjande av egenintresse, val av berörda aktörer och val av konsultationer har fördunklats i Naturvårdsverkets inledande beredning. JO-anmälan mot Naturvårdsverket om jäv föreligger.**

Naturvårdsverket skrev inledningsvis i beredningen att: *Ledstjärna för arbetet med jaktidsöversynen har varit transparens och att möjliggöra delaktighet i processen.* Så har tyvärr inte varit Jaktkritikernas erfarenhet även om vi nu fått möjlighet att inkluderas i listan över remissinstanser för första gången. Vi frågar oss varför införande av djurvälfräds aspekter fortfarande 2020 betraktas som kontroversiellt i svenska jakt- och myndighetssammanhang och vi menar att detta inte enbart kan synliggöras genom icke-statliga, oavlönade ideella organisationers engagemang. Nationen måste framstå större än så i en ny tid.

I Naturvårdsverkets första förslag, återfanns ringa spår av aktörer **utan** jakt- eller markintresse. Naturvårdsverkets urval av så kallade berörda aktörer; jakt-, mark- och skogsintressenter och myndigheter dominerar fortsatt grunden för nu liggande förslag. Djur- och miljöorganisationers chans att påverka marginaliserades på ett tidigt stadium genom att Naturvårdsverkets viltenhet valde ut vilka

som skulle ingå i den inre kretsen av beredningsgruppen. Paradoxalt hade Naturvårdsverket inga betänkligheter med valet av projektledare för beredningsgruppen och formulerandet av dess slutsatser, av en utbildad jägare och nätverksperson för gynnande av jakt inom Svenska Jägarförbundet. Inte heller med valet av en före detta ordförande i Svenska Jordägareförbundet tillika aktiv jägare, att få figurera handläggare för bland annat införande av en förbjuden och kontroversiell jaktform som pilbågsjakt i samband med jaktmedelsöversynen. Pilbågsjakt som för övrigt fortfarande 2020 ligger på något av Naturvårdsverkets bord och påtryckning från jägarförbund och bågjägare kvarstår. Naturvårdsverkets rekrytering av jägare för att handlägga jakttider, som skall gälla sex års utnyttjande av djur, riskerar trovärdigheten gentemot allmänhet och miljöorganisationer.

**Beskrivningen av de verkliga djurens levnadsvillkor, deras parning, dräktighet och uppfödning- och präglingstid i livsrummet är instrumentell och förklenande i Naturvårdsverkets förslag och visar att den skrivits av jägare för jägare.**

Jaktkritikerna ifrågasätter inte jaktkunskap eller regionkunskaper hos medverkande i beredningsgruppen, men saknar en genomgående uttalad vilja att se djur som annat än måltavlor för ett nytto- eller skadetänkande. Vilda djur har redan med *Strategi för viltförvaltning* reduceras till en ansiktslös massa och kommersialiseras som jaktbart vilt styckat i; ”brukande”, ”köttvärde”, ”kvalitet på vilt som resurs”, ”produktion”, ”näring” och ”pälsvärde”.

Strategi för viltförvaltning har genom Naturvårdsverkets val av tolkning av densamma, antagit en distanserad värdeskala identisk med tamdjursindustrin. Ett nyttotänkande om vilda djur som ”resurs” och egendom passar illa i en ny tid av global massutrotning och förlust av biologisk mångfald. Ifrågasättande av jakt ökar i omvärlden liksom aktiva kampanjer mot nöjes- och troféjakt. Vi ser hur tiden riskerar att regrediera i Sverige.

Naturvårdsverket har skrivit att regelverket för en ”adaptiv förvaltning” ska möjliggöra anpassning till förändringar i natur och samhälle. Här påtalades särskilt ”jägarnas brist på tid” att ”hinna med avskjutningen” varför Naturvårdsverket erbjuder ökade jakttider att möjliggöra fler jakttillfällen. Ett sådant formuleringssätt är inte bara föraktfullt mot djuren utan avslöjar att jakttidsberedningen skrevs av och för jägare. I takt med en drastisk teknikutveckling av både vapen och övervakning mot vilda djur, som fysiologiskt inte har förändrats sedan ”stenåldern”, finner Jaktkritikerna detta som ett osakligt argument. Ökad ”jakt” på utsatt fågel säljs för dyra pengar, troféjakt på hägnande hjortdjur och mufflon eller försäljning av säljakt i havsbanden visar motsatsen. Nämligen, att tillräckligt många jägare **har mycket tid** och **mycket pengar** att lägga på både vapen, blyammunition, teknikutrustning och köpta jakter. Många jägare reser runt i hela Skandinavien för att jaga ”säsongens djur”. Djuren i sig själva kostar inte många kronor och för billiga dagskort kan man skjuta sig nöjd även i statens skogar eller naturvårdsområden.

Här visas en tondövhet för den ”samhälleliga utvecklingen” med allmänhetens ökade behov av att vistas i naturen och önskan att uppleva vilda djur; så stort att man till och med talar om det helande och terapeutiska i detta. Boende på landsbygden noterar att inom vissa områden har ”småvilt” helt försvunnit och att jägare tar sig rätt att dominera i naturen veckans alla dagar och tider liksom alla veckoslut och storhelger när frid borde gälla för både människor och djur. ”Rough shooting” säljs så man kan skjuta både ”småvilt” och fågel som jagas upp av hund.

Jaktkritikerna ifrågasätter varför Naturvårdsverket inte föregick beredningen med en upplysningskampanj till allmänheten om vad utökad jakt och olika jaktformer innebär för sex år framåt. Den allmänhet som inte är ansluten till någon intresseförening har inte fått annan upplysning än fragment via media som oftast hämtar sin information från jägarkollektivets media.

På inget sätt visas att förvaltningen genomsyrats av anpassning till den majoritet i samhället som inte jagar, och särskilt inte till den majoritet som prioriterar att se djur levande i naturen. Med ökad jakt, hundanvändning och störningar liksom ökad mänsklig exploatering av djurens habitat tvingas många

arter att ändra sina naturliga beteenden. T.ex. till att bli nattaktiva, mer stresskänsliga och skygga (Källa: The Guardian/Environment eller f.d. medarbetaren i Tysklands skogskommission, Peter Wohlleben/The inner Life of Animals).

### **Förslagen saknar enligt vår mening fortfarande referenser till modern etik och djurvälstånd**

Den förringande synen på alla djur som "jaktbara" framstår inte trovärdigt i ett land som påstås ha det bästa djurskyddet. Här måste förtydligas att vilda djur inte skyddas av djurskyddslagen och jaktlagen är verkningslös mot djurplågeri vilket syns i domar mot jaktbrott.

Naturvårdsverket noterar pliktskyldigast att viltforskare konsulterats ur biologiskt/ekologiskt perspektiv: *vilket inte betyder att de ställer sig bakom Naturvårdsverkets förslag, motiveringar och konsekvensbeskrivningar*. Naturvårdsverket presenterar alltså inga etiska eller etologiska konsulter i sin beredning.

Jakt i Sverige som i grunden har förändrats på kort tid från husbehovsjakt till nöjes- och troféjakt, dyra jaktarronden och jaktturism, är numera en miljardindustri som särskilt gynnas av Naturvårdsverkets partiska förslag, vilket framstår som helt i otakt med den tid vi lever i. FN:s forskarpanel, IPBES, har varnat för att vi befinner oss i en tid då arter minskar med 10 till 100 gånger snabbare än för bara 50 år sedan. Under kort tid har eskalerande klimathot med bränder förstört ekosystem och miljarder djur har uttraderats för all framtid. Jordbrukslandskap med monokulturer förändrar livsbetingelser för många arter liksom skogsbruk och tamdjursutbredning. Sjukdomar på vilda djur kan öka, svinpest lurar vid gränserna och med omfattande gränsöverskridande jaktturism, utfordring av vilda djur för jakt, blyspridning, åteljakt och utsättning av uppfödda änder/fasaner och hägnjakt har jägare redan skapat onaturliga livsbetingelser och ekologisk obalans.

### **Efter katastrofåret 2018 har Sverige förberett sig för att bekämpa nya bränder. Men Naturvårdsverket öppnar 2020 i stället för ökad brandskattning av faunan och fler störningar i naturen.**

Naturvårdsverket prioriterar "business as usual", för en minoritet på mindre än 3 procent av Sveriges befolkning med särintresse för jakt, när vi står inför en global förändring för allt liv såsom vi känner det - är häpnadsväckande i sig. Vi saknar ett solidaritetstänkande med resten av naturvärlden. Fattiga länder förväntas skydda sin fauna från jakt mer än vad Sverige gör, här ger Naturvårdsverket länsstyrelser i rovdjursfrågor i stället carte blanche att skapa undantagsregler och kryphål för att överträda EU:s artskyddslagar och kringgå CITES-konventionen. Den makabra troféjakten tas numera för given och jaktevent säljs för stora summor.

Ingen vet hur många levande vilda djur det finns i Sverige – det skulle vi heller inte behöva veta om det inte var så att jägare utsetts till att enväldigt få brandskatta och "bruka" vår gemensamma natur. Djur jagas tills de blir röda varningar i Artdatabankens register. Att "småviltet" redan jagas utan varken numerär eller etisk kontroll, därtill skoningslös predatorjakt med både vapen, fällor och snaror har regredierat Sverige till en tid före upplysningen.

Uppmärksamma iakttagare, ävensom vissa jägare, har noterat att den jaktfeber som brutit ut i spåren av multipliceringen av jaktarronden och att jakt blivit trend "som nya tidens golf", utarmar faunan lokalt på många ställen. Jägare utan anknytning till marker som arrenderas ut och de ungefär 30 000 utländska jägare som kommer till Sverige årligen, kommer **inte** hit för att idka "viltvård" utan skjuter för nöjes skull. En sorts bottentrålning på land efter allt som går att skjuta. Äldre jägare hörs beklaga att "dagens jakt till mer än femtio procent är oetisk", men det tycks inte ha nått Naturvårdsverkets jakthandläggare och beaktas inte av jakteliten inom intresseorganisationerna.

När illegal jakt, som av Brottsförebyggande rådet anses som politisk brottslighet i Sverige, landet som därtill har den sämsta natur- och jakttillsynen i västvärlden, måste jakttider i stället begränsas och artskyddet stärkas – **inte** utökas!

**Naturvårdsverket som i sin första version föreslog att införa jakt på arter som ekorre, hermelin, trana, sångsvan och vikaresäl m.fl. visar den gränslöshet mot djur som styr jaktplanen.**

Var det för att leva upp till Jägarförbundets försäljningslogan om Sverige som det mest jaktliberala landet i världen? Det senare lockar givetvis de många marklösa jägarna både inom och utom Europa. Våra vilda djur är alltså mer värda döda än levande vilket förtydligats av nya jaktidsförslaget, trots att ”Strategi för svensk viltförvaltning” endast gäller fram till år 2020. Jakttider framhålls som ett ”verktyg” för viltförvaltning – alltså inte ett skydd eller fredning för djuren.

**Hur Naturvårdsverket i modern tid kan utverka undantag från det enda skydd de vilda djuren har mot jakt, inte bara genom utökade jakttider utan genom åsidosättande, och skapande av undantag, av de mest fundamentala etiska reglerna mot jakt under parnings- och uppfödningstider, är upprörande.**

**Jakt på lodjur under parningstid och löshunds jakt mot halv vuxna lodjursungar är brottsligt.**

Dessa jakter har fått utvecklas till en gränslös troféjakt och framstår som sadistiskt och obehagligt. Naturvårdsverket **lägger till jaktränning** med hund **före** jakttiden på lodjur i hela landet (liksom för andra rovdjur) som om illviljan inte räckte redan. För detta finns ingen förankring i det som Naturvårdsverket kallar ”ett samhälleligt perspektiv” - endast en utstuderad respektlöshet mot lodjuren **och** den stora allmänhet som vill tro att rödlistade lodjurens fridlysning innebär ett säkert skydd mot störningar och jakt. Den enkla frågan om vem som vill jaga och döda sällsynta lodjur, åtföljda av icke fullvuxna ungar, under deras mest känsliga parningstid i mars, har sedan längre besvarats av slentrianmässiga upprepningar i lokala licensjaktbeslut, dikterade av troféjägare och renägare.

**Naturvårdsverkets argumentation för jakt och hundträning på så känsliga djur som lodjur och den empatilöshet vad gäller 6-8 månader lodjursungar är så skamlig och borde anses som missbruk av uppdraget som viltvårdande myndighet.**

**Så här ska aldrig jakt varken få tillåtas eller beskrivas av ett därtill strikt skyddat fridlyst djur.**

Vi vill tro att majoriteten traditionella jägare inte vill jaga på detta icke jägarmässiga sätt, så hur kan en så liten minoritet i hela jägarkollektivet som rovdjursjägare, tillåtas begå allvarliga brott mot fredade djur med myndigheternas undantagsregler? Vari består korruptionen?

Varför den oetiska behandlingen av lodjur inte kommit till allmänhetens kännedom såsom jakt på ekorre visar bristen på information gentemot allmänheten. Ekorre blev det djur som taktiskt gjorde att allt annat passerat under allmänhetens radar.

Vid skydds jakt tillåter Naturvårdsverket kriminella jaktmetoder med både motorfordon, ljusmedel och helikopterjakt med hagelskyttar. Liksom att Naturvårdsverket fortsätter att tillåta tidigare förbjudna lodjursfällor.

Allt sammantaget bidrar till att djurplågeriet ökar och att vissa jägare visar än mindre respekt för djuren – och lagen! De tillåtna metoderna har ökat grymheten och avtrubbningen inför djurens lidande, vilket förtydligas av upprepad tjuvjakt och det ökade antalet begärda skydds jakter på de stora rovdjuren med oetiska jaktmetoder.

**Tigrar i överbefolkat och fattigt Indien står under större beskydd än Sveriges skygga lodjur, trots att lodjuren, enligt FN tillhör de utrotningshotade stora kattdjuren i världen.**

**Ökad jakt med lös hund.** Ur just ett samhälleligt perspektiv framstår Naturvårdsverkets förslag om utökade tider för jakt med lösdrivande hund och jaktränning med hund till och med utanför ordinarie jakttid, som ett grovt övertramp främst mot allt vilt, men också mot allmänhetens uppfattning om att hundar inte får släppas i naturen. Drivande jakthundar skall alltså tillåtas göra naturen osäker i hela landet för både människor och djur – här missbrukar Naturvårdsverket sin roll som viltförvaltande myndighet. Med brist på kontroll och naturbevakning, kommer nu hur många jakthundar som helst



släppas för ”träning” på alla olika sorters vilt samtidigt i skog och mark. Ett klart djurplågeri och otillbörlig störning för djuren, inte bara under jaktsäsong utan tider då de skall vara fredade enligt svensk lag. I september inträffade just det: en liten 3,5 månaders lodjursunge bits ihjäl av en i skogen ”arbetande” jakthund.

Varför överhuvudtaget fortsätta och utöka jakt med hund efter rovdjur och lösa drivande hundar efter annat vilt som redan ifrågasatts starkt med tanke på den dokumenterade stressen som det jagade djuret upplever och de skador man orsakar djuren? Att sociala medier är överfulla med så mycket dokumentation av öppet djurplågeri där man skyter med hur många timmar vältränade hundar kan förfölja ett djur, oftast lodjur eller räv, måste ansvariga myndigheter begripa att detta är ett sanktionerat sadistiskt övergrepp som aldrig straffas om inte reglerna ändras.

Varför tillåts gängvåld mot djur? Jaktlag vinner tävling för att ha dödat 500 rävar. Varför uppmuntras minderåriga att massdöda vilda djur? En tonåring utan jaktlicens vinner tävling för att ha dödat 55 rävar och yngste björndödaren är 16 år. Vilket föredöme är vuxna som vinner tävling för att enskilt ha dödat 71 rävar och 59 grävlingar på ett år? Den destruktiva maskuliniteten med våld och vapen, som redan kontaminerat vårt fredliga civilsamhälle, uppmuntras av Naturvårdsverket mot alla vilda djur i vår gemensamma natur. När ingen på verket analyserar de sociala och etiska konsekvenserna av de senaste årens nyttjande av jaktliberalismen ter sig nu förslagen skamliga och gränsar till missbruk av uppdraget framför allt mot djuren men mot alla oss andra medborgare som ser de vilda djurens lidande.

**Utmaningen för Naturvårdsverket borde istället 2020 vara att inte agera agent för ökad jakt och sanera tveksamma jaktmetoder om jakt fortsatt ska accepteras av allmänheten som ett modernt och trovärdigt förhållningssätt till djur och natur. Jakttidsberedningen saknar all självkritik.**

**Vi anser att förslaget om jakttider skjuter Miljömålet i sank. Ett rikt djurliv, i en fridfull natur i ett djurvänligare Sverige förliser i ett blyhav med Naturvårdsverkets jakttidstorped.**



Se bilaga 2. Rovdjurskampanjen

### III. Kommentarer till respektive avsnitt i Naturvårdsverkets förslag

#### 1.1 Författningsförslag, Jaktförordning (1987:905)

**Paragraf 2** – JK kräver att Naturvårdsverket ser över jakttiderna minst en gång årligen och inte som NV föreslår en gång var sjätte år. En motivering är att klimatet förändras och jakten och numerären av djuren förändras.

#### **Paragraf 9**

För jakt på samtliga fåglar och däggdjur skall gälla åtminstone följande begränsningar: Ingen fågel eller däggdjur får jagas före 2,5 timmar efter solens uppgång och skall avslutas minst tre timmar före solens nedgång. Motivering: Jakt skall inte ske i dåligt ljus, därav ska ingen jakt få förekomma förrän solen står uppe på himlen. Detta också för att trygga övriga djur och människor som till exempel kan tänkas tälta i eventuell skottriktning. Toleransen mot skadeskjutningar och dödsskjutningar av människa eller icke avsedd djurart ska det gälla nolltolerans för. En konsekvens av detta är också att jakten ska avslutas i väl synligt ljus och därmed långt innan solens nedgång. Det innebär att björn som nämns i punkt 2 och övriga djur som nämns i punkt 3 inte får jagas i annat än bra ljus enligt ovan.

#### **Paragraf 16**

JK kräver att jakt med lös hund förbjuds. Detta på grund av att jagande hundar ställer till med stora problem och stress för det jagade djuret och även för andra vilda däggdjur och fåglar samt även för husdjur såsom sällskapshundar, katter, höns, tamankor och gäss, får, renar, getter, och övrig tamboskap. Även människor med barn ska inte utsättas för lösa jakthundar på tomt eller ute i naturen. En undran: Varför räknas två arter upp som inte finns i Sverige, stenmård och tvättbjörn?

#### **Paragraf 18**

Jaktkritikerna vill ha bort alla jakthundar i Sverige och i och med det ska inte heller någon jaktträning få bedrivas. Men om Jaktkritikerna inte får framgång i vårt krav så stödjer vi Naturvårdsverkets förslag om att en hund som vid jakt eller jaktträning jagar på olämpligt sätt snarast ska kopplas, och detta gäller enligt Naturvårdsverket året om. Tilläggas bör att en olämplig hund i framtiden ska få ett jakt- och- jaktträningsförbud. Vi saknar ett klagande från Naturvårdsverket vad som anses vara olämpligt beteende vid jakt.

Jaktkritikerna kräver att ingen jaktöverhuvudtaget får förekomma i snö, is och temperaturförhållanden som utsätter det jagade djuret för påfrestningar.

#### **Paragraf 23 g**

Jaktkritikerna arbetar för att all säl, gråsäl som knobbsäl och vikare ska vara helt fredade året om då de är våra havsvatten toppredatorer. Det som skriv under paragraf 23 g på sidan 17 är svårbegripligt med flera olika hänvisningar.

#### **18 Paragraf 26**

#### **Punkt 1.5. Författningsförslag jaktförordning 1987:905 bilaga 4 (Sid 36)**

#### **Punkt 1.**

Här räknas det upp åtskilliga djur som ännu inte finns i Sverige. Varför finns i så fall inte resten av världens däggdjur med här? En del av de uppräknade djuren såsom bisam, mink, frett, mufflonfår, vildkanin är etablerade i Sverige. Det är oklart vad Naturvårdsverket menar med bison, då det europeiska djuret visent (lat. *Bison bonasus*) möjligtvis kallas europeiskt bison medan bison (amerikanskt) omtalas i texten. Däremot finns vattenbuffel etablerad i Sverige. Vildkanin är en

etablerad art i Sverige sen över 100 år tillbaka. Den ska naturligtvis åtnjuta samma skydd som övriga däggdjur i Sverige som exempel yngeltid, parningstid, dräktighetstid. Vildkaninen har också många predatorer och dessa predatorer måste totalskyddas för en bra balans i naturen för vildkaninen. Angående stenmården, i den mån den eventuellt förekommer i Sverige, eller kommer att etableras i Sverige, har den troligtvis invandrat av egen kraft.

### **Punkt 2.**

Vad är ”in på gården” eller ”i trädgården”? Eller vad menas med skada eller annan olägenhet? Denna nuvarande lydelse och föreslagna lydelse ska tas bort från jaktförordningen, bland annat för att det saknas definitioner som ”en anläggning” och vad skada är eller olägenhet. Och att få bedriva jakt hela jaktåret enligt NVs förslag är inte vetenskapligt förankrat.

### **Jaktförordning bilaga 4.3 (Sid 37)**

Skada av hare ska förekommas med stängsling så att haren hindras komma in men kunna komma ut, modell enkelriktad kattlucka. Den som inte kan hålla sin handelsträdgård/fruktodling/plantskola inhägnad får tåla harnas intrång. Ingen jakt ska vara tillåten på vare sig hare eller vildkanin någon del av året. Alternativt får fruktodlare med flera lita till naturens predatorer.

### **Bilaga 4.4**

Denna punkt tas bort ur jaktförordningen.

### **Bilaga 4.5**

Strykes ur jaktförordningen likaså. Pilfink och gråsparv har alltid funnits i ladugårdar och livsmedelslager eller andra motsvarande anläggningar, tillsammans med mesar, kråkfåglar, svalor, möss och råttor och andra gnagare, duvor. Det är dags att avföra de två utpekade fågelarterna pilfink och gråsparv från jakt.

### **Bilaga 4.6 (Sida 38)**

Det finns uppenbarligen andra metoder att få bort fåglar från flygplatser och dessa bör utvecklas. Som yttersta åtgärd då ingen annan möjlighet finns ska fåglarna i första hand fångas och transporteras därifrån och absolut sista hand då ingen annan möjlighet finns få jagas.

### **Bilaga 4.7**

Detta förslag på att jakten på råkunge tas bort välkomnar vi.

### **Bilaga 4.8**

Vi kräver att punkt 8 helt stryks ur jaktförordningen. Om grävling, rödräv och skogsmård utan ungar förekommer på ö får den fångas och släppas på fastlandet. Jaktkritikerna anser att vilthägn inte ska vara tillåtet i Sverige och om grävling kommer in i ett vilthägn så har man stängslet för dåligt kring vilthägnet och får acceptera grävlingen. Om det säkerställs att grävlingen inte har något gryt med ungar får grävlingen fångas och flyttas utanför stängslet.

### **Bilaga 4.9**

Hur kan Naturvårdsverket föreslå jakt på korp och rödräv året runt med motiveringen att man ska skydda ungar av tamdjur och renar? Ungar föds under en begränsad tid av året. Och för att begränsa eventuella skador av korp och rödräv finns mycket annat att använda sig av såsom till exempel boskapsvaktande hundar, tillsyn av djurägare, ljud- och doftsignaler, fågelskrämmor.

### **Bilaga 4.10 (Sid 39)**

Vi kräver att inga rävungar ska jagas då de ändå är så små att de ändå inte tar byten. Tiden som Naturvårdsverket föreslår för jakt på rävungar är tolv månader om året. Det finns inte årsungar tolv månader om året. Rävungarna föds på våren, och kan inte skiljas från en äldre räv från och med

hösten. Vi kräver att punkt 10 tas bort. Det finns ett stort intresse från den stora allmänheten av att djurungar och därmed rävungar absolut inte ska jagas.

#### **Bilaga 4.11**

Se punkten ovan, punkt 10! Det skall gälla exakt samma för grävlingbarn som för rävbarn.

#### **Bilaga 4.12**

##### **55. Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 12, älgkalv**

JK saknar redovisning av siffror på skador och statistik. Hur motverkar man ett eventuellt bedrägligt förfarande och oärlighet då Naturvårdsverkets förslag öppnar för en ny möjlighet att skjuta älgkalvar utanför ordinarie jakttider. I vissa län saknas fällavgift och i övriga län varierar fällavgiften. Där finns inte den ”harmonisering” som Naturvårdsverket ständigt upprepar. För övrigt skall inrapportering ske samma timma eller timmarna efter djuret är skjutet, och inte efter 14 dagar då detta förebygger oärlighet och oegentligheter.

Istället för skydds jakt: El-stängsel, staket. Störa genom människovistelse i området till exempel cykling, motorfordon, smällskott, fyrverkerier. Släppa hund, doftsignaler till exempel urin/vargurin, ljudskrämsel som vargyl, hundskall, skottlossning.

Beräkna skördebortfallet. Vad gäller via försäkringar eller via bidrag från jordbruket, länsstyrelsen, Naturvårdsverket, EU. Bidrag till teknik se ovan lämpliga skrämselåtgärder.

#### **Bilaga 4.13**

Jaktkritikerna kräver att punkt 13 helt stryks ur jaktförordningens bilaga 4. Med motiveringen att det dels inte finns oskördad gröda från sen höst till 20 februari, möjligtvis finns växande gröda. Det finns många skrämselåtgärder att skrämja bort sädgässen med.

#### **40 JF bilaga 4.14 (Sid 40)**

Vi kräver att punkt 14 tas bort ur JF bilaga 4.

#### **Bilaga 4.15**

Med samma motivering som ovan för sädgås kräver vi att JF bilaga 4.15 strykes ur JF.

#### **Bilaga 4.16**

Vi kräver att punkt 16 strykes.

#### **Bilaga 4.17**

Vi kräver att punkt 17 strykes.

#### **Bilaga 4.18**

Strykes. Om man har viltuppfödning måste man ha staket som innebär att räv, grävling, mård, iller, hermelin, vessla inte kan komma under eller igenom staketet. En av åtgärderna att hålla korp borta är att sätta ett tak över anläggningen.

#### **Bilaga 4.19**

Dels vill vi påpeka att staren inte finns året om i Sverige även om koltrasten gör det. Sedan ska man skydda mot bär- och- fruktätande fåglar med fågelskrämmor, ljud- och- ljussignaler, katter och andra naturliga predatorer. I annat fall får man stängla in sina frukt- och- bärodlingar. Prioritera duvhök och sparvhök, mård och räv. Dra nytta av naturen.

#### **Bilaga 4.20**

Det saknas upplysningar om vad ringduvan kan tänkas göra för skada i yrkesmässiga odlingar. Är det hoandet som är störande?! För den yrkesverksamma personalen. Enligt jägarförbundet är den enda skada ringduvan förorsakar att den äter ärter. Vi föreslår fågelskrämmor och hojtande jordbrukare. Vi kräver att punkt 20 tas bort ur JF.

**Bilaga 4.21**

Den nuvarande lydelsen strykes ur JF. Den föreslagna lydelsen om att fågelbo samt ägg eller ungar kan flyttas godkännes av Jaktkritikerna. För att säkerställa att detta inte blir en luftparagraf ska den som flyttar boet först kontakta en viltrehabiliterare, eller sakkunnig veterinär eller ornitolog, så att ungarna får en rejäl chans att överleva flyttningen. Och att flyttningen ska ske kortast möjliga sträcka.

**Bilaga 4.22**

JK saknar redovisning av siffror på skador och statistik. Hur motverkar man ett eventuellt bedrägligt förfarande och oärlighet då Naturvårdsverkets förslag öppnar för en ny möjlighet att skjuta dov- och kronhjortsårskalvar utanför ordinarie jakttider. I vissa län saknas fällavgift och i övriga län varierar fällavgiften. Där finns inte den ”harmonisering” som Naturvårdsverket ständigt upprepar. För övrigt skall inrapportering ske samma timma eller timmarna efter djuret är skjutet, och inte efter 14 dagar då detta förebygger oärlighet och oegentligheter.

Istället för skyddsjakt: El-stängsel, staket. Störa genom människovistelse i området till exempel cykling, motorfordon, smällskott, fyrverkering. Släppa hund, doftsignaler till exempel urin/vargurin, ljudskrämsel som vargyl, hundskall, skottlossning.

Beräkna skördebortfallet. Vad gäller via försäkringar eller via bidrag från jordbruket, länsstyrelsen, Naturvårdsverket, EU. Bidrag till teknik se ovan lämpliga skrämselåtgärder.

**Bilaga 4.23**

Vi kräver att denna punkt strykes då det finns andra metoder att hålla hjortkalvar borta såsom varg och lokatt.

**65. Bilaga 4, punkt 23, årskalv av kronhjort (sid. 231)**

Naturvårdsverket skriver i sin motivering (65.3. sid. 231) att ”skogsägare bör ha likvärdiga möjligheter...” Jaktkritikerna håller inte med om att likvärdighet ska gå före biotoper, olika naturtyper och olika delar av landet. Skog kan behöva skyddas på olika sätt och bör därför inte ”skyddas likvärdigt”. Vad finns det för vetenskapligt underlag för att den vuxna kronhjorten lämnar området när kalven dödats? Är det inte så att kronhjorten i själva verket ändå stannar kvar i området? Naturvårdsverket har inte lämnat någon källa till påståendet att hjorten lämnar området. Innebär detta att NVVs syn är att då de svenska vilda djuren orsakar skada på skogen så ska de skjutas bort eller avvisas? I 65.4. Konsekvens, andra stycket ser vi att Naturvårdsverkets handläggare tar möjligheten att angripa de föreningar eller enskilda som överklagar. Nominantunderarten finns i Skåne län samt på Halle och Hunne berg (Artfakta 2020). Den här jakten tar ingen hänsyn till det särskilda skydd som nominantunderarten behöver. Det är otydligt skrivet av naturvårdsverkets handläggare under 15. 2. Där pratas om kronhjortsområden respektive kronhjortsskötseområden, utan att förklara vad terminologin står för.

**66. Skyddsjakt JF bilaga 4, förslag ny punkt: storskarv (sid. 232 t.om 236)**

Skarven är inte listad i FD bilaga 2. Detta ska även tillämpas när det gäller skyddsjakt. Med andra ord – ingen skyddsjakt får bedrivas på storskarv. Vi avslår Naturvårdsverkets förslag **66.2**.

Vi måste ha i huvudet att skarven inte är det enda djuret som äter fisk; fisk äter fisk, däggdjur inklusive människan äter fisk, och många fler fågelarter än skarven lever på fisk, till exempel stor- respektive småskrake och övriga dykänder, även simänder, doppingar, sillgrissla, tobisgrissla, tordmule, lunnefågel, måsfåglar. Detta betyder att om vi tillåter skyddsjakt på en art så öppnar det för skyddsjakt på ytterligare fisk- och romätande djurarter. Och till syvende och sist så kan det även drabba synen på våra sillgrisslors fiskätande.

**Bilaga 4.24**

Storskrake: Våra argument mot jakt på storskrake är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. När det gäller jakt under januari

månad - det går inte att veta på förhand vilka framtida vintrar blir snörika, isrika, stränga och hårda och vilka som blir milda. Det är ett tungt skäl för att inte ha jakttider som gäller för sex år framåt. Jakttiderna borde ses över årligen. Man borde tillämpa försiktighetsprincipen även när det gäller jakt och vilda djur. Naturvårdsverket föreslår att jakt på småskrake helt tas bort, och därmed blir fridlyst året om. Storskraken och småskraken är för de flesta jägare omöjlig att se skillnad på. Detta innebär att enligt försiktighetsprincipen ska ingen jakt heller tillåtas på storskrake. För övrigt uppges köttet tranigt och osmakligt, enligt Samuel Ödman, välkänd och aktad präst och ornitolog 1750 – 1829. För övrigt skjuts det 577 storskrakar 2017/2018. År 1998 sköts det 3481, så man kan se att det är en kraftig nedgång. Så det finns inget stort intresse av jakt på storskrake. Jaktkritikerna motsätter sig all jakt på fåglar, och när förslag ges av Naturvårdsverket om utökad jakt i augusti och januari/december motsätter vi oss självklart det. Ansvaret för att skydda fiskodlingar och utsättningsplatser och vid fasta och rörliga fiskeredskap ligger på företaget som bedriver verksamheten. Om inte detta respekteras så kommer snart jakt att införas på åtskilliga djur. I fredningsområden för fisk måste naturen få sköta sig själv och därmed predatorer ha en naturlig utbredning. Den biologiska mångfalden är det enda som gäller. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ STORSKRAKE FÖRBJUDS!**

### **Bilaga 4.25**

Trana och sångsvan liksom andra fåglar finns många andra sätt att hålla borta, bland annat genom fågelskrämmor, ljudsignaler, hundar eventuellt lösa, och inte minst människor som kan röra sig i området. För övrigt så finns det ingen oskördad gröda i Sverige från slutet av oktober fram till 31 mars respektive 31 maj som Naturvårdsverket påstår. Däremot finns växande gröda. Jaktkritikerna kräver att JF bilaga 4.25 inte införs i JF. För fåglar som uppträder i flock har Naturvårdsverket satt en gräns för 5 individer. Men vissa fågelfamiljer har fler ungar än tre, och ibland händer det att två eller flera fågelfamiljer åtföljer varandra. Sångsvanen uppges minst kunna lägga sju ägg. Därav följer att en familj kan vara över nio sångsvanar. Tranan flyttar ofta många familjer tillsammans så där kan familjerna utgöra smärre flockar. Det finns uppgifter på att inte ens jägarförbundet är för denna jakt däremot så driver LRF frågan hårt. Man har hittills tålt de skador som trana och sångsvan påstås göra, och det kommer Sverige även i framtiden klara av att tåla. Börjar man jaga dessa ståtliga sångsvanar och tranor finns risken att jakten utökas till ytterligare fågelarter, även tättingar.

## **6. Allmän jakt**

\*Angivna siffror innefattar endast inrapporterade data jaktåren (Jå) 2009/2010-2018/2019, det verkliga antalet kan skilja sig då endast stora rovdjur och älg redovisas i exakt antal.

## **7. Allmän jakttid, Fält- och Skogshare**

\*Jå 2009-2019 sköts 277 595 fälthare och 193 588 skogshare

Skogshare skall inte jagas eftersom den har många naturliga predatorer.

Skogshare skall inte utsättas för jaktträning med hund på grund av onödigt lidande och okontrollerad stress.

Även med hänvisning till osäker bevarandestatus, och med särskild hänsyn till klimatförändringars påverkan ska skogsharen inte få jagas. Skogsharen har listats som "nära hotad" och bevarandestatusen är osäker. Ingen jakt på skogshare skall bedrivas söder om Dalälven, eftersom populationen här minskar.

Både fälthare och skogshare måste beståndsuppskattas, inklusive förbättrad rapportering av trafikdödade harar. Även fälthare skall undantas från jakt och jaktträning med lös hund.

Gällande jakttid strider mot bestämmelser om att inte utsätta djur för jakt under parnings- och uppfödningstid då samtliga tillåtna jakttider januari och februari – på grund av klimatförändringar – redan innebär att dräktiga harar jagas eller värre, honor dödas som redan fått ungar.

Här måste försiktighetsprincipen omedelbart införas och sluttid för jakt sättas med god marginal **före** januari.

**7.2.** I Naturvårdsverkets förslag föreslås jakt på hare (skilj på skogshare och fälthare) i hela landet från den 1 sept.- den 28(29) feb.

## **8. Allmän jakttid, Bäver**

\*Jå 2009-2019 dödades 82 721 bävvar

Jakt på bäver bör minska och inte tillåtas för troféjakt som fokuserar på de största djuren och lockar jaktföretag att sälja troféjakt och därmed oetisk jakt som inte har något mediltvård att göra. Bävern har en viktig roll i ekosystemet, trots detta fokuserar Naturvårdsverket på *skadebilden*. Vi trodde att 1800-tals bilden av bävern som "skadedjur" hade förpassats till historien.

Gällande jakttid tangerar tid för ungarnas födsel vilket innebär att dräktiga honor utsätts för jakt. Jakt på bäver strider mot förbudet att utsätta djur för jakt under parnings- och uppfödningstid (februari-maj). Alltså ska jakt på bäver förbjudas från tiden långt **före** parning. Tiden från 1 oktober till slutet av året är lång tid nog.

Naturvårdsverkets hänvisning till studie som visar "*att även om jakten bedrivs i nära anslutning till när bävernns ungar föds finns inget som tyder på att lakterande honor fälls under denna tid. Skälet kan vara att honorna ännu inte fött ungar och att de honor som nyss fött i högre utsträckning uppehåller sig i hyddan och i övrigt har ett annat aktivitetsmönster som gör att de inte exponeras på samma sätt som vid jakt*".

För jakt under parning hänvisas till "*Bävern parar sig i hyddan eller i vattnet utanför och bedöms inte exponera sig i större omfattning eller vara mer störningskänslig under perioden.*

**Här visar Naturvårdsverkets förslag den totala respektlösheten inte bara mot djurets normala livsmönster utan mot gällande lagar att inte utsätta djur för jakt under parnings- och uppfödningstid och den individuella bäverklanens sammanhållning och den kunskapsöverföring som är viktig mellan generationerna. Här orsakar jakt ytterligare en obalans med skjutande mot familjekonstellationer.**

Eftersök vid jakt på bäver i vatten enligt jaktlagen paragraf 28 är i princip omöjligt vilket leder till onödigt lidande för bävvar som skadeskjuts och utsätts för allvarligt lidande, ett brott mot paragraf 27.

Ett oacceptabelt förslag; allmän jakttid under februari-maj är grovt oetiskt och innebär störning vid boplatsen.

**Fällor för vattenlevande däggdjuret bäver ska förbjudas.**

## **9. Allmän jakttid, Rödräv**

\*Jå 2009-2019 dödades 672 668 rävar

Rödräv jagas redan hänsynslöst i Sverige och räven utsätts för besinningslös förföljelse under all sorts jakt. Är man på annan jakt och en räv dyker upp skjuts den skoningslöst. Att Naturvårdsverket därutöver tillåter fällor och snaror för rävjakt är djurplågeri. Räven är ett intelligent och känsligt hunddjur och den förtalskampanj och demonisering av rödräv som tillåts av jägarförbunden är uppseendeväckande skamlig. I rovdjursdödande tävlingar "Rovdjurskampanjen" uppmanas unga att massdöda rävar vilket fungerar som gängskjutningar mot djuren. Högsta poäng ges alltså för dödande av räv i så kallad "predatorjakt". Den långa jakttiden gör att räven är både rätts- och skyddslös under allt för lång tid. Den förråde synen på räv gör att många slutar som åtelkadaver i skogen eller tränings- eller lekobjekt för hundjaktstävlingar. För rävar påkallas ingen djurvälstånd alls och jägare tillåts cyniskt att utsätta räven för plågsam förföljelse.

Jägarförbunden borde åläggas ansvar att omvärdera räven både som djur i den ekologiska balansen och dess individuella familjestrukturer. Senaste dokumentär i SVT:s kunskapskanal om rävar i Berlin, avslutas med ett **tydligt budskap från forskarna till jägarna att de måste ändra sin inställning.** Förekomst av räv minskar förekomsten av smågnagare och värdar för fästingburna sjukdomar. Räv jagar sork, som på sina ställen kan göra stora skador på grödor.

**Gällande jakttid för räv måste starkt begränsas av etiska skäl för att inte strida mot förbudet att jaga under djurens parningstid (februari-mars) och födande av ungar (april-maj). Klimatförändringar oräknat innebär nuvarande jakttid att dräktiga rävhonor jagas.**

Fällor, snaror och jakt med lös hund eller träning av jakthund på räv ska förbjudas. Lockljud och åteljakt ska förbjudas som oetiska jaktmetoder. Räv ska **aldrig** få jagas i gryt.

Införandet av dödande av rävvalpar på sommaren ska förbjudas. Vem kom på den bestialiska idén att döda djurs ungar? En rest från ett nyckfullt ministerstyre av dåvarande landsbygdsminister, själv jägare, ledde till detta barbariska förslag och är en klar illustration av vad onödigt lidande för rävar innebär. Uppfödning av fågel för utsättning ska aldrig få vara ett motiv för rävdödande eftersom båda handlingarna är ett rubbande av den naturliga faunan.

## 10. Allmän jakttid, Iller

\*Jå 2009-2019 dödades 29 187

Rödräven har en beståndsreglerande effekt på illerpopulationen och här kan en ekologisk balans uppnås om den allmänna jakten på räv begränsas. Brunstiden för illern är mars – juni att då tillåta jakt fram till den 28(29)februari är oetiskt. **Avskriv allmän jakt på iller (den 1 sept. – 28 (29) feb.**

## 23. JF bilaga 4, punkt 2

**Avskriv skyddsjakten på iller helt.** (den 1 juli-den 30 juni)

## 11. Allmän jakttid, skogsmård

\*Jå 2009-2019 dödades 107 574 mårdar

Förökningstakten hos skogsmården är låg, den första kullen föds i allmänhet då mården är 2- 3 år och ungarna föds i mitten och slutet av mars och är självständiga i slutet av augusti. **I förslaget flyttar man fram jaktstarten i södra Sverige till den 1 september, alltså två (2) månader tidigare** än vad som gällde i de gamla bestämmelserna. Två veckor efter det att skogsmården anses klara sig själv, startar den allmänna jakten på den, just när den skall börja leva sitt "vuxenliv"! I förslaget kallar man detta för en "harmonisering" av jaktstarten? Ordbudet förskräcker, men också tankegångarna runt fastställandet av nya jakttider. I mellansverige och i de norra länen pågår jakten fram till den 31 mars, vilket innebär att dräktiga honor riskerar att skjutas/dödas. **Den allmänna jaktiden på skogsmård kan helt avskrivas i hela landet.** Om avskjutningen av rävstammen minskar, då kommer också populationen av skogsmård regleras på ett naturligt sätt. På Svenska Jägarförbundets webbsida står att läsa att "Mårdjakten har stort rekreativvärde för de aktiva jägarna". Detta kan inte vara syftet med den så kallade "Viltförvaltningen", så avskriv den allmänna jakten på skogsmård.

## 12. Allmän jakttid, grävling

\*Jå 2009-2019 dödades 301 563 grävlingar

Idag jagas de flesta grävlingar som bisarr nöjesjakt. En annan orsak till ökad grävlingjakt kan vara de senaste decenniernas generellt ökade intresse för grytjakt, samt att den blir lovlig tidigt på jaktåret och illvilligt påhejad av den oetiska "Rovdjurskampanjen" som ytterligare har medverkat till avtrubbningen inför djurs lidande och ökat det medvetna djurplågeriet. Ett stort antal grävlingar blir offer i trafiken.



**Jaktkritikerna anser att "Rovdjurskampanjen" och liknande inställningar till små predatorer är en ren repressaliejakt för att straffa rovdjurens naturliga beteende. Jakttid på grävling ska minskas och grytjakt som metod ska förbjudas.**

I förslaget är jakttiden från den 1 aug.- den 31 jan.

Att tillåta jakt på grävling under januari innebär dräktiga honor utsätts för jakt under en svår vintertid. Grävling ska alltså **icke** jagas i januari och inte heller i augusti eftersom ungar som föds under februari eller mars utvecklas olika, är tätt knutna känslomässigt till sin mamma och ännu diar till mitten av augusti. Grävlingar är beroende av ett utvecklat socialt interagerande med varandra inom familjen. Naturvårdsverket uppger att grävlingen "sover i huvudsak under början av februari i stora delar av landet" och menar att den något kortare tiden för jakt då skulle vara befogad.

Ett hycklande resonemang som inte har något alls att göra med hänsyn till grävlingen.

Grävling utpekas som predator för fågelbon. Vi anser att med undantag för vissa särskilda fågelområden med arter i behov av häckningsskydd, ska den inte dödas av den anledningen eftersom det tillhör dess naturliga livsföring. Lika många lösa hundar och jakthundar förstör fågelbon och stör ruvande fåglar som ingen kontrollerar, särskilt inte nu när löshunds jaktträningen tillåts över hela landet. Vem kontrollerar vilken hund som "tränar" var och vilka fåglar som störs?

Grävling ska alltså inte jagas annat än vid strängt kontrollerad skydds jakt, när inga andra åtgärder kan vidtas. Jägarkollektivet har demoniserat grävlingen och jakten är djupt oetisk; man dödar grävlingar lika slentrianmässigt som räv. Grävlingjakt i gryt är en utpräglat sadistisk företeelse som visas öppet på både jaktforum, facebook och youtube – så kan vi inte tillåta att djuren behandlas och framför allt är det inte etiskt att jaga djur med utdragna plågsamma metoder som verkligen är illustrationen av vad "onödigt lidande" består av.

Grävlingar lever i familjeklaner och är beroende av att överlevnadskunskapen överförs mellan generationer. I Frankrike har man konstaterat att grävlingar använder samma bon i generationer och ett så gammalt utvecklat grytsystem som 100 år har studerats. Grävling kan omdirigeras från eventuella olämpliga val av boplatser med dofter, en teknik som speciellt kunniga använder i t ex vinodlingar för att djuren ska undvika att minera vägar men kan fortsätta bo i området då man anser att de gör nytta genom att äta skadeinsekter m m. Eftersom grävlingen är en gammal art med förkärlek för samma boplatser måste man ta det i beräkning när man exploaterar naturen. Grävlingen var där först.

#### **Skydds jakt JF bilaga4, punkt 8**

Skydds jakt på grävling i hägn ska stoppas och skrivningen den 1 juli- den 30 juni skall tas bort. De skador grävlingen orsakar är försumbara. Deras föda består av insekter, grodor, smågnagare, ägg, as, rötter, lökar, frukt och bär, dagmask.

#### **Skydds jakt JF bilaga 4, punkt 11**

Årsunge av grävling får skydds jagas den 1 juni- den 31 juli, denna skrivning ska tas bort. Grävlingen åstadkommer mycket lite skada. Att utöver den allmänna jakttiden tillåta skydds jakt är obetänkt med tanke på de klimatförändringar, som väntas.

**"Hund som används vid jakt under jord" den 1 juli- den 30 juni - ingen jakt med löshund/grythund, skall tillåtas vare sig mot grävling, rödräv, mink eller skogsmård eller andra grytlelevande djur under hela året.**

### **13. Allmän jakttid, vildsvin**

Jå 2009-2019 dödades 877 870 vildsvin

Den ekologiska balansen i Sverige är på många ställen satt ur spel, på grund av starkt reducerade rovdjursstammar och detta är också en orsak till att vildsvinsstammarna har ökat. Vildsvinsstammens

storlek och tillväxt är beroende av att det finns naturliga fiender och vargen är en av dem. Eftersom vargens föda ofta utgörs av vildsvinets årsungar och således är den potentiella predatorn av vildsvin, är det av stor vikt att faunan ”repareras” genom att låta både varg och vildsvin återinta sina ekologiska biotoper. Jaktkritikerna menar att det finns alternativ till avskjutning för att hålla vildsvinen borta i form av vildsvin - och rådjurskrämmor m.m. som använder sig av ljus och ljud (radio) som skrämmer bort hjort, vildsvin och rådjur utan att skada dem. Det har i en studie visats att antalet trafikolyckor under jaktsäsongen har ökat och det är ofta under drevjakt på vildsvin som flest olyckor inträffar. Detta kan tyda på att **jakt ökar risken för trafikolyckor**. Ett ökat jakttryck för att eliminera vildsvinsstammen kanske inte är den bästa lösningen, eftersom det också har denna sidoeffekt.

I förslaget påtalar man att ”det inte är lämpligt att öka jaktiderna för vildsvin, eftersom de redan är rikligt tilltagna”. Trots detta utökar man jakten med 16 dagar och tidigarelägger den till 1 april-den 31 jan. Med tanke på att de flesta vildsvin har en säsongsmässig reproduktion och föder första kullen från januari till april, då är det oförsvärligt att tidigarelägga jakttiden för vildsvin. Man får aldrig utsätta dräktiga suggor för jakt, stress och således inte utsätta dem för onödigt lidande i deras habitat.

Genom utökade jakttider ser man i förslaget en möjlighet att också ”nyttja arten som resurs” Livsmedelsverket har dock redovisat de hälsorisker som är förknippade med vildsvinsskött, eftersom köttet innehåller både bly och på vissa ställen även cesium, som i Västmanlands, Uppsala och Gävleborgs län. Det har visat sig att sju av tio vildsvin i Gästrikland hade cesiumhalter över gränsvärdet och fick därför inte vare sig säljas eller skänkas bort och för privat bruk och bör inte ätas mer än någon enstaka gång.

**13.1. Behåll den tidigare bestämmelsen ”Vildsvin, utan sugga som åtföljs av smågrisar den 16 april”..., alltså inte godta förslaget om att jakten tidigareläggs med 16 dagar . Stryk förslaget av jakt på vildsvin under januari- april. (föder kullar under denna period)**

#### **14. Allmän jakttid, dovhjort**

Jå 2009-2010 dödades 328 110 dovhjortar

Dovhjorten är en av de 86 djur som jagas idag i Sverige och är ett av de fyra klövdjur som i stora delar av Sverige inte har några naturliga predatorer.

Dovhjorten är under spridning i Sverige, delvis pga klimatförändringarna men även för att dovhjorten inte har intagit möjlig utbredning i biotoper. Sverige skulle kunna ha ett betydligt större bestånd av dovhjort.

Det bästa skydd mot jordbrukares och skogsägares skador är en korrekt stam av rovdjur. När det gäller dovhjort är det lokatt och varg som är de viktigaste predatorerna.

I det fall dovhjorten är präglad i ett känt vargrevir ska hänsyn till detta tas och då ska dovhjorten vara fredad till förmån för rovdjuren. Detta bör klart och tydligt framgå i jakttidsplanen då det i annat fall medför allvarliga följder för mångfalden.

Med alla de moderna jaktmedel som tillhandahålls idag är jakten effektivare och därmed bör trycket på jakt och även tiden för jakt på dovhjort minskas inom en snävare tidsram istället för att utökas.

Jaktkritikerna kan inte acceptera jakt på våren och sommaren i djurens barnkammare. Under vintern har kronhjorten redan svårt på grund av vädrets makter. I den mån jakt på dovhjort överhuvudtaget ska vara tillåten måste den inskränkas till en kort tid och inte krocka med allmänhetens rättigheter vad gäller allemansrätten.

Därmed, om jakt ska pågå som föreslaget från 1 okt-20 oktober är man redan inne i brunnstid, vilket vi absolut inte kan acceptera.

I förslaget paragraf 10.2 flyttar man fram jaktstarten på kalv en månad, då den endast är två till tre månader gamla och under brunstuppehållet föreslås jakt på hind och kalv den 21 okt.- den 15 nov i hela landet. Dessutom utökas jakten med en hel månad – den 1 mars-den 31 mars på hind och kalv. **Den utökade jakttiden/förslaget på hind och kalv uppgår till en månad och 15 dagar, denna skrivning måste tas bort!** Av den avskjutningsstatistik som redovisas i förslaget så framgår det att man under 2017/2018 dödat 30 procent av dovhjortstammen. Med de föreslagna utökade jakttiderna kommer dödligheten att öka väsentligt mer, detta är oförsvarligt i en tid då den biologiska mångfalden - de vilda djuren försvinner i en takt vi aldrig tidigare sett och vi befinner oss i en ekologisk kris av oöverskådliga dimensioner.

**Jaktkritikerna avvisar förslaget att allmän jakt förlängs och tillåts även under mars månad.**

#### **Skyddsjakt JF bilaga 4, punkt 22.**

64.2. Årskalv av dov- och kronhjort får skyddsjagas den 1 juli-den 15 april. Förändringen innebär att skyddsjakten blir tillåten även i Skåne och på Gotland. **STRYK DENNA PUNKT.**

#### **15. Allmän och särskild jakttid, kronhjort**

Jå 2009-2019 dödades 11 267 kronhjortar

Vi kan inte se varför en utökning ska ske på en redan liten stam och speciellt vill vi betona allmänhetens trygghet i skog och mark.

**Jaktkritikerna motsätter sig förslaget av en månads utökad jakttid på kronhjort - hind och kalv. Skyddsjakt JF bilaga 4, punkt 22 och 23.**

64.2. Årskalv av dov- och kronhjort får skyddsjagas den 1 juli-den 15 april. **STRYK DENNA PUNKT.**

**Under punkt 65.3 står att läsa "kronkalven kan själv inte orsaka stamskada på barrträd under den första perioden när den bara är ett par månader och fortfarande diar. Bestämmelserna kan därför förstås, som att årskalv får fällas i syfte att skapa skrämseleffekt på den vuxna kronhjorten som orsakar skador." Vad är det för "sorts" människor, som utformar en sådan absurd bestämmelse? Här är respekten och empatin för allt levande, bortom all räddning! **STRYK DENNA PUNKT!****

#### **16. Allmän jakttid, rådjur**

Jå 2009-2019 dödades 1 013 758 rådjur

**16.2. Naturvårdsverkets förslag om jakt på rådjur och kid förlängs med en månad 1 feb.-28 (29) feb. Jaktkritikerna motsätter sig förslaget, att jaga/döda rådjur i februari månad, då de är som mest utsatta av köld och brist på mat. Den förlängda jakttiden motiveras med att de skadar skogsplanteringar, när det äter bark för att överleva. I beslutet står att läsa att rådjuren är sårbara och har förlorat i vikt under vintern och därför måste "Jakten således ske på ett särskilt varsamt sätt under senvintern." Hur dödar man en varelse på ett varsamt sätt"? **STRYK DETTA FÖRSLAG!****

**NU UTÖKAD VÅRJAKT i nästan hela landet 1 maj-den 15 juni.** Att Naturvårdsverket tillåter jakt under denna tid, på råbock är fullständigt hänsynslöst, med tanke på att kiden föds under denna tid. Denna jakt sprider oro och skräck just när rådjuren, men även andra arter behöver lugn och ro för sig själv och sina nyfödda. **STRYK DETTA FÖRSLAG!**

**Man förskräcks, när man läser motivet för att bedriva jakt på rådjurkid från den 1 sept.-den 30 sept. som nu är utökad till hela landet.** I förslaget står - "Naturvårdsverket föreslår jakt på kid från den 1 september. Jakt på get under september bör dock inte tillåtas, eftersom kiden inte bedöms klara sig så tidigt under hösten"! **Alltså skjuter/dödar man först den knappt 4-5 månaders gamla**

**rådjursungen i september och sedan är dödsjakten i gång den 1 oktober på rådjursmamman, som naturligtvis har sörjt sitt kid! STRYK FÖRSLAGET.**

**Se. 43.3. Utgångspunkt vid översyn av tid för jakt och jaktträning med hund på klövvilt.** Här föreslår Naturvårdsverket jakt och jaktträning med hund från den 1 oktober till den 31 januari. Jakt på rådjur pågår nästan året om och till detta kommer jaktträning med hund, samt skyddsjakter. STRYK DENNA PUNKT

Rådjur har naturliga fiender i hela sitt utbredningsområde, exempelvis lodjur och räv. Därmed har rådjuren en naturlig biologisk cykel som inkluderar predatorer och därmed behövs ingen jakt mot skador i jord- och skogsbruk. Det är den biologiska mångfalden som skall eftersträvas enligt FN. Populationsstatus: enligt Naturvårdsverket är siffran cirka 375.000 individer – vad finns som underlag för denna siffra?

Vilken källa kommer avskjutningsstatistiken från och hur tillförlitlig kan den vara, då det inte finns någon plikt att anmäla skjutna rådjur (något som borde införas)?

Sida upp och sida ner i rapporten står att läsa -"Jakttiderna harmoniseras över hela landet". Förstår Naturvårdsverket innebörden i ordet harmonisering? Standardisering är en riktigare benämning, men ordet man genomgående använder kan kopplas till frid, lugn balans och således leda bort tankarna från att legalisera mer död och lidande, i form av utökade jakttider för i princip alla vilda djur i Sverige. "Harmonisering" är ett illa valt ord, men det är inte det enda, i Naturvårdsverkets vokabulär, "Viltvård", är ett annat. Detta är ett SEMANTISKT LURENDREJERI!

**17. Allmän jakttid, sädgås** Det finns flera olika raser som är svåra att skilja på, och även månggenomflyttande arter. Jägare generellt kan inte skilja på gäss och gäss och att man skjuter fel gåsart som det inte är jakt på är mycket troligt. Därav följer att ingen jakt ska förekomma på sädgåsen. En av de få svenska studier som är gjord på skadeskjutna djur är gjorda på sädgås. Resultaten är att sädgäss äldre än ett år är skadeskjutna till 62 %. Naturligtvis har en stor del, kanske majoriteten av de skadeskjutna gässen avlidit av sina skador och dessa skadeskjutna djur återfinns inte bland de 62%. Det innebär att mörkertalet på hur många som egentligen skadeskjuts utöver dessa 62% kan vara mycket stort. Rödlistningen uppger sädgåsen som nära hotad. För bägge raserna är populationsstatusen okänd. Skydds jakt ser vi aldrig som nödvändig då det finns många andra åtgärder. Och ingen skydds jakt på eget initiativ bland annat på grund av att jägare i sin utbildning inte tillräckligt bra lär sig skilja på olika gåsararter. Om skydds jakt i någon situation ska begäras så ska den begäras hos Naturvårdsverket. Antalet sädgäss som sköts jaktåret 2017/2018 redovisades som 1977. Därför finns inget stort jaktligt intresse. INGEN SKYDDSJAKT SKA FÖREKOMMA PÅ SÄDGÅS.

### **18. Allmän jakttid, bläsgås**

Ingen jakt ska vara tillåten i Sverige, vare sig allmän jakt, skydds jakt eller licensjakt. Den enda studie som finns vad gäller skadeskjutning av gäss är den tidigare nämnda studien gjord på sädgäss. Och det är mest troligt att skadeskjutningarna är minst lika stora för bläsgås som för sädgås. De bläsgäss som finns övervintrande i Sverige tillkommer andra länder där dom häckar. Vid jakt på fågel blir följden att stora mängder bly och andra mängder tungmetaller hamnar i naturen, bland annat i och i närheten av vattendrag. Skadeskjuten fågel med blyhagel utgör ett direkt livshotande tillstånd för de rovfåglar som äter av den. Jakt på fågel är i Sverige på 2000- talet enbart en hobby, en nöjesjakt. Ofta tas inte ens en gång de dödande fåglarna tillvara. De i Sverige dåligt utbildade jägarna kan inte skilja olika gåsararter åt, och det innebär att många gåsararter som är fridlysta skjuts ihjäl. Jaktåret 2017/2018 redovisades 150 skjutna bläsgäss i Sverige. Jaktkritikerna motsätter sig också att jakttiden för bläsgås harmoniseras på dygnet med övriga gäss. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ BLÄSGÅS FÖRBJUDS!

### 19. Allmän jakttid, grågås

Vi hänvisar till ovanstående argument (vid sädgås och bläsgås) mot jakt på grågås som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning. Idag är starttiden olika för olika gåsar, som exempel föreslår Naturvårdsverket föreslår angående jaktstarten att starttiden för grågås sätts till den 11 augusti medan det för bläsgås är från 1 oktober, och 11 augusti för kanadagås. Det kommer att innebära stora risker att fel gåsart skjuts. Alltså att fredade gåsar skjuts i tron att det är grågås. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ GRÅGÅS FÖRBJUDS!

### 20. Allmän jakttid, kanadagås

Vi hänvisar till ovanstående argument (som vid sädgås, grågås och bläsgås) mot jakt på kanadagås, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning. Friluftslivet är hotat bland annat på grund av att det blir mycket konfrontationer mellan vapenförsedda jägare och skolbarn, bärplockare, blomsterplockare. Jaktkritikerna har tidigare skrivit att vi inte vill tillåta någon form av jakt vår, sommar (djurens barnkammare) och vinter (djurens vädermässigt svåraste överlevnadstid). Då svenskar och turister utnyttjar naturen mycket under september och oktober vill Jaktkritikerna att det inte ska försiggå någon jakt den tiden heller. Det enklaste är att förbjuda all fågeljakt. Den fyller ingen funktion då fåglarna har naturliga predatorer och vädrets makter som styr populationen. Sverige ska inte i några gränsområden anpassa sig till några andra länder, exempelvis Finland i gränsälvsområdet. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ KANADAGÅS FÖRBJUDS!

### 21. Allmän jakttid, gräsand, kricka och bläsand

**Gräsand:** Det förekommer ett stort antal skadeskjutningar av gräsänder och eftersom skadeskjutning redan på gäss är hög så är den förmodligen ännu högre på änder. Det är lättare att träffa den större ytan som en gås utgör, med hagel, än den mindre yta som en and utgör. Det innebär att skadeskjutningen för änder torde vara ännu större än skadeskjutningar på gäss. Tack vare att gräsanden är den mest utpräglade jaktfågeln för nöjesjagande så föds det upp och sätts ut 250 000 gräsänder. Det innebär felaktig genetisk utblandning av maskinäggläckta och vilda änder som utgör ett hot mot den naturliga svenska stammen. Om jakten på gräsand upphör så kommer även utsättningen av maskinäggläckta änder att upphöra. Varför finns inte statistik att tillgå för jaktåret 2019, utan närmast för 2018?

Naturvårdsverket skriver att häckningstiden för gräsand pågår fram till den sista tredjedelen av augusti, vilket borde vara den 21 augusti. Samtidigt vill NV tillåta jaktstart den 21 augusti (och till och med 20 augusti i vissa län). Men även efter den sista tredjedelen av augusti så finns det självklart individer som häckar. Detta motiverar att inte tillåta någon jakt alls före oktober. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ GRÄSAND FÖRBJUDS!

**Kricka:** I Sverige minskar antalet häckande par både på kortare och längre sikt. Så även i EU. Därför bör inte den jagas. Vi hänvisar till ovanstående argument mot jakt på kricka, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ KRICKA FÖRBJUDS!

**Bläsand:** Bläsand uppges som livskraftig i Sverige, men i EU uppges statusen som hotad, EU uppger att den minskar både på kort och lång sikt. Detta innebär att bläsanden inte ska jagas i Sverige för att den i EU är vikande i antal och hotad. Bläsanden uppges i jaktstatistiken att den sköts i 700 individer 2017/2018. Detta innebär att det jaktliga intresset måste ses som obetydligt. Och det innebär ytterligare ett argument att inte jaga bläsand. Vi hänvisar till ovanstående argument mot jakt på bläsand, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning, samt allemansrätten och friluftslivet. Bläsanden uppges numera häcka mer fåtaligt och lokalt i Svealand och Götaland. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ BLÄSAND FÖRBJUDS!

Vad gäller jakt på änder till sista december och för gräsand till sista januari så motsätter sig Jaktkritikerna det för att det inte går att veta på förhand vilka framtida vintrar, som blir snörika, isrika, stränga och hårda och vilka som blir milda. Det är ett tungt skäl för att inte ha jakttider som gäller för sex år framåt. Jakttiderna borde ses över årligen. Man borde tillämpa försiktighetsprincipen även när det gäller jakt på svenska fåglar.

## 22. Allmän jakttid, knipa och storskrake

**Knipa:** Vi konstaterar att från 1998 till 2018 har antalet skjutna knipor minskat från 10 893 till 4750. Naturvårdsverket borde ta reda på varför det är så. Det skulle kunna bero på att knipan är utjagad och antalet har minskat. Vad gäller jakt på knipa i januari så motsätter sig Jaktkritikerna det på grund av att det inte går att veta på förhand vilka framtida vintrar som blir snörika, isrika, stränga och hårda och vilka som blir milda. Det är ett tungt skäl för att inte ha jakttider som gäller för sex år framåt. Jakttiderna borde ses över årligen. Man borde tillämpa försiktighetsprincipen även när det gäller jakt och vilda djur. Vi hänvisar även till ovanstående argument mot jakt på knipa, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ KNIPA FÖRBJUDS!

**Storskrake:** Vi hänvisar även till ovanstående argument mot jakt på storskrake, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. När det gäller jakt under januari månad - det går inte att veta på förhand vilka framtida vintrar blir snörika, isrika, stränga och hårda och vilka som blir milda. Det är ett tungt skäl för att inte ha jakttider som gäller för sex år framåt. Jakttiderna borde ses över årligen. Man borde tillämpa försiktighetsprincipen även när det gäller jakt och vilda djur. Naturvårdsverket föreslår att jakt på småskrake helt tas bort, och därmed blir fridlyst året om. Storskraken och småskraken är för de flesta jägare omöjlig att se skillnad på. Detta innebär att enligt försiktighetsprincipen ska ingen jakt heller tillåtas på storskrake. För övrigt uppges köttet tranigt och osmakligt, enligt Samuel Ödman, välkänd och aktad präst och ornitolog 1750 – 1829. För övrigt skjuts det 577 storskrakar 2017/2018. År 1998 sköts det 3481, så man kan se att det är en kraftig nedgång. Så det finns inget stort intresse av jakt på storskrake. Jaktkritikerna motsätter sig all jakt på fåglar, och när förslag ges av Naturvårdsverket om utökad jakt i augusti och januari/december motsätter vi oss självklart det. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ STORSKRAKE FÖRBJUDS!

## 23. Allmän jakttid, alfågel och Sjöorre

**Alfågel:** Positivt är att jakt på alfågel kommer att avskaffas enligt Naturvårdsverkets förslag. EU uppger arten som hotad och minskande på kort och lång sikt. AEWA (African Euroasian Waterbirds Agreement) konstaterar att alfågeln inte får jagas oavsett förvaltningsplan. År 2017/2018 dödades 8 alfåglar i Sverige och år 1998 sköts 2200 ihjäl. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ ALFÅGEL FÖRBJUDS!

**Sjöorre:** Sjöorren jagas ännu mindre än alfågeln. Vi ser ett mönster i naturvårdsverkets resonemang. Det som AEWA fastslår ej får jagas åtlyder Naturvårdsverket, men om AEWA inte skriver det för sjöorre så vill naturvårdsverket tillåta jakt på sjöorre även om det bara skjuts en om året. År 2017/2018 sköts 1 sjöorre ihjäl av jägare. För 1998 och även andra år saknas avskjutningsstatistik. Köttet beskrivs som tranigt, segt och osmakligt, enligt lundaprofessorn Sven Nilssons faksimilutgåva ”Skandinavisk fauna foglarna” från 1898. Häckningsperioden för sjöorre gick inte att fastställa på grund av få inrapporterade data i artportalen (63 observationer). Att tillåta jakt den 21 september när häckningen håller på till samma datum är helt förkastligt. Vi hänvisar även till ovanstående argument mot jakt på sjöorre, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ SJÖORRE FÖRBJUDS!

## 24. Allmän jakttid, vigg

EU uppger att viggan är minskande på både kort och lång sikt, och enligt avskjutningsstatistiken 2017/2018 dödades 1451. Det är mer än en halvering från 1998 då 3276 viggas sköts ihjäl av jägare. Viggens kött beskrivs som mycket tranigt och osmakligt, källa: Boken Jaktkritik 2020 av Hans Rytman och föreningen Jaktkritikerna, utgiven av förlaget Vulkan, Stockholm isbn978-91-89097-03-2. Viggens häckningsperiod har varit svår att fastställa och antyds vara avslutad andra tredjedelen av augusti månad, som baseras på tidigare bedömningar. Vi hänvisar även till ovanstående argument mot jakt på vigg, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Naturvårdsverket handläggare på viltvårdsförvaltningen, Ebba Henning Plank, envisas för vigg liksom för samtliga fågelarter att både införa tidigare läggande

av jaktstart i augusti och senarelägga slutdatumet till sista december respektive sista januari.  
**JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ VIGG FÖRBJUDS!**

## 25. Allmän jakttid, ejder och småskrake

**Ejder:** Köttet är grovt, föga användbart och stark bismak av tran, det vill säga härsket fett. EU ser ejdern som hotad och den minskar på kort och lång sikt även i Sverige. År 2017/2018 sköt fågeljägare ihjäl 812 ejdrar, 1998 sköt 11 (18) ihjäl 1222 ejdrar. Vi hänvisar till ovanstående argument mot jakt på ejder, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skjutning av fel arter, skadeskjutning, samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Naturvårdsverket har tagit hänsyn till AEWAs bestämmelser att ingen jakt ska tillåtas på ejder och småskrake. Och därmed har naturvårdsverket hemställt till regeringen att ejder och småskrake tas bort från jaktförordningen, bilaga 1, och att den allmänna jakttiden upphör. Det är förvånansvärt att detta sker först 2020 när det rimligtvis borde skett för 30 år sedan. Och därmed påpekar vi återigen att det finns stora risker att en jakttidsberedning som tar beslut för 6 år framåt inte är fungerande. Som Jaktkritikerna redan påpekat kräver vi att jakttidsöversyn genomförs varje år. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ EJDER OCH SMÅSKRAKE FÖRBJUDS!**

**26. Allmän jakttid, dalripa och fjällripa** Eftersom det blivit ett utslag Girjasmålet så är det mycket som behöver utredas i framtiden i samtliga 51 samebyar om jakträtten. I avvaktan på många kommande problem angående vem som har rätt till jakten så bör Naturvårdsverket de kommande 6 åren säga nej till all ripjakt. Dels i fjällen men även av ytterligare skäl som kraftig nedgång av antalet dal- och fjällripor. Dalripan har minskat kraftig i större delarna av sitt utbredningsområde. Dalripan minskar på lång sikt. Sedan tillkommer klimatförändringar som kommer att missgynna riporna. Ripjakten är en utpräglad nöjesjakt och framför allt för utländska jägare. Ripan som har varit en matfågel övergår nu mer till att skjutas ner av den nya jägargenerationen (de så kallade millenniejägarna) som inte tar tillvara köttet. Vi skulle vilja att Naturvårdsverket redovisar hur mycket bly som sprids däruppe på fjällen via jakten. Det borde finnas uppgifter på Naturvårdsverkets avdelningar som arbetar med blyfrågan i Sverige. I naturen hamnar blyet under snötäcket och därmed i jokkarna och så småningom i älvarna. Och i Bottenhavet. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på ripa, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Vi kräver av Naturvårdsverket att jakt med snara en gång för alltid förbjuds. På dalripa 2017/2018 sköts det 21 919 dalripor och 1998 sköts det 41 700. För fjällripa sköts det 2017/2018 7 402 fjällripor. Och för 1998 12 300 fjällripor. Att notera är att Naturvårdsverket föreslår en sommarjakt från 25 augusti till 15 mars, medan Norge har en jaktstart 10 september och renskötseln vill inte ha ripjakt i september då det stör renskötseln. Naturvårdsverket har själva skrivit att två tredjedelar av all ripjakt sker inom de första 10 dagarna efter jaktstarten. Så varför vill Naturvårdsverket tillåta jakt i nära 7 månader? Jaktkritikerna motsätter sig all vinterjakt då de starkaste fåglarna överlever vintern och vinterjakt får negativa effekter på det kommande häckande, beståndet till våren. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ DALRIPA OCH FJÄLLRIPA FÖRBJUDS!**

## 27. Allmän jakttid, järpe, orre och tjäder

**Järpe:** Populationsstorleken av järpe i Sverige är minskande både på kort och på lång sikt. Även i EU är den minskande på lång sikt. Järpe, orre och tjäder har markant minskat i Sverige, speciellt i södra delen. Jaktåret 2017/2018 sköts 6311 järpar ihjäl. Jaktåret 1997/1998 sköts 9164 ihjäl. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på järpe, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Våra skogshöns är starkt hotade av det moderna skogsbruket. Därför ska man inte lägga ytterligare sten på börda genom att även utsätta skogshönsen för jakt. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ JÄRPE FÖRBJUDS!**

**Orre:** Orre är minskande på kort och lång sikt i Sverige. I EU är orren minskande på lång sikt. Orre jaktåret 2017/2018 sköts 20 454 ihjäl. Jaktåret 1997/1998 sköts 21 777 ihjäl. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på orre, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Våra skogshöns är starkt hotade av det moderna skogsbruket.

Därför ska man inte lägga ytterligare sten på börda genom att även utsätta skogshönsen för jakt. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ ORRE FÖRBJUDS!

**Tjäder:** Tjäder minskar på lång sikt enligt EU. Tjäder jaktåret 2018/2018 20 671 tjädrar ihjäl. Jaktåret 1997/1998 sköts 18 769 tjädrar ihjäl. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på tjäder, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Våra skogshöns är starkt hotade av det moderna skogsbruket. Därför ska man inte lägga ytterligare sten på börda genom att även utsätta skogshönsen för jakt. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ TJÄDER FÖRBJUDS!

### **28. Allmän jakttid, orrtupp och tjädertupp**

Tupparna är i veckor innan spelet börjar på plats på spelplatsen. De erfarna och dominanta hanarna som är viktigast för framtida generationer finns på plats och löper störst risk att skjutas ihjäl. Så någon vinterjakt, vårjakt på tjädertupp eller orrtupp ska inte förekomma. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på orrtupp och tjädertupp, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. Våra skogshöns är starkt hotade av det moderna skogsbruket. Därför ska man inte lägga ytterligare sten på börda genom att även utsätta orrtupparna och tjädertupparna för jakt. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ ORRTUPP OCH TJÄDERTUPP FÖRBJUDS!

### **29. Allmän jakttid, raphöna**

Raphöna är nära hotad. Den minskar i Sverige på lång sikt, och den minskar i EU både på kort och lång sikt. Utsättning av raphöns måste förbjudas. Syftet med det är endast en nöjesjakt som sker på gods och lantegendomar i Sverige. Dessa raphöns visade sig dessutom för några år sedan istället vara av den för Sverige inte förekommande arten rödhöna, till exempel på Ven. Dessa inplanterade fåglar finns det ingen kontroll på och kan föra in sjukdomar i Sverige, och utarma den svenska stammen av raphöns. Om det blir förbjudet att sätta ut raphöns i Sverige så måste man även förbjuda jakten på raphöns för att inte skjuta bort för många. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på raphöna, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ RAPPHÖNA FÖRBJUDS!

### **30. Allmän jakttid, fasan**

Fasanen är starkt hotad i Sverige. Den minskar mycket på både kort och lång sikt. Avskjutningsstatistiken visar att jaktåret 2017/2018 innebar hagelsvärmsdöden för 16 601 fasaner. Jaktåret 1997/1998 dödades 42 050 fasaner. Detta visar på en stark minskning av arten. Jaktkritikerna kräver att utsättning av uppfödda fasaner förbjuds. Det är dålig etik att Naturvårdsverket föreslår förlängd jakttid på fasan. Vidare är januari och även december en svår överlevnadsmånad för fasanen i sina födosök. Jaktkritikerna kräver att all vinter-, vår- och sommarjakt förbjuds och djuren lämnas ifred under denna ömtåliga tid. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på fasan, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ FASAN FÖRBJUDS!

### **31. Allmän jakttid, morkulla**

Vi ska inte jaga några vadare i Sverige! Jaktkritikerna kräver att jakt på morkulla i Sverige förbjuds! Och när det gäller allmänhetens säkerhet så går morkullejakt till på så sätt att hagelsvärmar skjuts rakt upp i luften och sprids i ett stort område där andra djur och människor kan vistas. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på morkulla, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ MORKULLA FÖRBJUDS!

### **32. Allmän jakttid, havstrut, gråtrut och fiskmå**

**Havstrut:** Måsfåglarna räknas inte som ätliga. Våra måsfåglar fyller en viktig biologisk funktion i den biologiska mångfalden. Jakt på måsfågel innebär en stor blyspridning på marker i strandzoner och



över vatten. Havstruten är minskande på kort och lång sikt i Sverige. Den är minskande på kort sikt i EU. I Sverige finns enligt uppgifter endast 8000 häckande par. 622 havstrutar sköts ihjäl 2017/2018. **Gråtrut:** Jakt på en måsart medför förväxlingsrisk med övriga. Enda sättet att undvika felskjutningar är att inte tillåta någon jakt alls på måsfåglar. Vi stödjer Naturvårdsverkets förslag att förbjuda allmän jakt på gråtrut. Gråtruten är rödlistad sårbar, minskande på lång sikt i Sverige och i EU är status hotad. Fiskmå: Fiskmåsen uppges som minskande på lång sikt i Sverige. Fiskmåsen ser identisk ut med gråtruten och på storleken är det svårt att bedöma om det är en gråtrut eller fiskmås. Förväxlingsrisken är stor även med andra fridlysta vitfåglar (till exempel tärnor, trutar och måsar) i Sverige. Jaktkritikerna kräver förbud mot all jakt på havstrut, gråtrut och fiskmås. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på havstrut, gråtrut och fiskmås, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ HAVSTRUT, GRÅTRUT OCH FISKMÅS FÖRBJUDS!**

### 33. Allmän jakttid, ringduva

Jakt på ringduva måste förbjudas då förväxlingsrisken är påtaglig att skjuta den året om fridlysta skogsduvan, men även andra duvarter som turkduvor och turturduvor. Även brevdovor är hotade. Jaktkritikerna är emot all jakt under sommarmånaderna då det dels är djurens uppfödningstid men även ett stort hot mot allemansrätten. Idag anläggs åtlar i form av bland annat ärtåkrar dit jägarna vill locka ringduvor för nöjesdödande. En stor okänd mängd duvor skadeskjuts av hageljakten, och en stor del av dessa skadeskjutna duvor hamnar i rovfågelskrävor och tarmsystem som oundvikligen leder till en förgiftning och död av rovfågeln. Då ringduva kan häcka och ha ungar i både september och oktober är det helt förkastligt att bedriva jakt och är enligt FD art 7.4 förbjuden. Jordbrukets skador av ätande ringduvor är marginell, och kan bemötas med moderna fågelskrämmor, och ändringar i växtföljden. De flesta arter erhåller ett skydd under häckningstiden. Detta måste även gälla för ringduva. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på ringduva, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ RINGDUVA FÖRBJUDS!**

### 34. Allmän jakttid, björktrast

All jakt på kramsfågel förbjöds sen mitten 1900-talet. Endast en art tillåts fortfarande jakt på, björktrast. Naturligtvis måste även jakten på denna tätting förbjudas. Naturvårdsverket skriver på flera ställen i jaktidsöversynen följande ”Under jaktidsöversynen har det framkommit förslag på att avskaffa jakt på björktrast utifrån andra aspekter än dem som jaktidsöversynen arbetat utifrån. Jaktidsöversynens uppdrag har inte varit att ifrågasätta eller motivera jakt som sådan. Att avgöra om jakt är lämpligt eller inte utifrån andra principer än riktlinjerna har inte ingått i jaktidsöversynen.” När ska man då få diskutera en jakttid om inte i jaktidsöversynen?! Och varför går det i så fall bra att inkomma med förslag på införa jakt, som exempelvis jakt på snatterand och enkelbeckasin. Jaktkritikerna anser det märkligt och orimligt att förslag på införande av jakt får diskuteras men inte avskaffande av jakt. Jaktkritikerna vill ha kvar trivialnamnet snöskata, då det används allmänt i stora delar av Sverige. För övrigt undrar vi varför Naturvårdsverket tar upp denna fråga i jaktidsöversynen då det väl inte har det minsta med jakttider att göra. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på björktrast, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ BJÖRKTRAST FÖRBJUDS!**

### 35. Allmän jakttid, nötskrika

Jaktkritikerna kräver att all jakt på nötskrika förbjuds. Den är heller ingen matfågel. Ett okänt antal nötskrikor skadeskjuts årligen vilket medför blyspridning i naturen och till rovfågelskrävmålsystem, vilket medför förgiftning och död. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på nötskrika, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. **JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ NÖTSKRIKA FÖRBJUDS!**

### **36. Allmän jakttid, kråka, kaja, skata**

Jaktkritikerna kräver att all jakt på kråka, kaja och skata förbjuds. Dessa arter är inga matfåglar och köttet tas inte tillvara. Kråkfåglar är de högst utvecklade fåglarna och åtnjuter en stor respekt av svensken i allmänhet. I omröstningen om Sveriges nationalfågel vill vi notera att skatan är den näst populäraste fågeln, efter koltrasten. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på kråka, kaja och skata, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ KRÅKA, KAJA OCH SKATA FÖRBJUDS!

### **37. Allmän jakttid, råka**

Råkan är ingen matfågel. Den tillhör som de övriga kråkfåglarna de högst utvecklade fåglarna och åtnjuter en stor respekt av svensken i allmänhet. Vi hänvisar till tidigare ovanstående argument mot jakt på råka, som är blyspridning, rovfågelsförgiftning, skadeskjutning samt allemansrätten och friluftslivet. Se ovan. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ RÅKA FÖRBJUDS!

### **38. Allmän jakttid, ny punkt, snatterand**

I Norrlands inland häckar snatteranden sällsynt. Eftersom den flyger söderut kommer den att utsättas för jakt och därmed hotas det sällsynta norrländska beståndet. Naturvårdsverkets förslag om jakttid till och med 31 december faller på att isarna lägger sig redan i november och därmed begränsar fåglarnas rast- och- födosök. Förväxlingsrisken är stor på många arter, sångsvan och mindre sångsvan, råka och korp, hermelin och vessla, vitkindad gås och kanadagås, björktrast och taltrast, bläsgås och fjällgås, fiskmås och silvertärna, ringduva och skogsduva. Den första arten i varje par har NV tillåtit jakt på medan den andra är fridlyst året om. Om NV resonerar att man ska skjuta snatterand för att den är lik gräsanden så kan det tänkas bli jakt på alla fridlysta arter som är uppräknade ovan. Att tillåta att alltfler arter att jagas för att undvika förväxling är fel väg att gå hävdar vi bestämt. Slutjaktiden för gräsand föreslås vara den 31 januari och för snatterand den 31 december. Det betyder att förväxlingsrisken kvarstår under hela januari månad. JAKTKRITIKERNA KRÄVER ATT ALL JAKT PÅ SNATTERAND FÖRBJUDS!

### **39. Allmän jakttid, inlämnade förslag som inte tas vidare, sid 142 – s 146**

#### **39.1. Ekorre**

Jaktkritikerna vill ha bort skrivningen att skyddsjakt på ekorre kan bedrivas på enskilds initiativ, med stöd av JF bilaga 4 punkt 2. Eftersom ekorre kan förekomma som bifångst i fällor för mård och mink ska fällor för mård och mink totalförbjudas. Det är lösningen på problemet så att inte ekorre och övriga djur av misstag fångas och dödas i fällor.

#### **39.2. Enkelbeckasin**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på enkelbeckasin och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

#### **39.3. Hermelin**

Jaktkritikerna vill ha bort skrivningen att skyddsjakt på hermelin kan bedrivas på enskilds initiativ, med stöd av JF bilaga 4 punkt 2 och 18. All fällfångst är av ondo och hermelinen kan fångas som bifångst i mård- och minfällor, därför måste all fällfångst förbjudas i Sverige. Naturvårdsverket har gjort den felaktiga bedömningen då verket påstår att det inte finns biologiska eller ekologiska hinder för jakt. Hermelinen fyller en stor ekologisk nisch under snötäcket och i gnagares underjordiska gångar. Bland annat är gnagare fästingbärare och hermelin och annan rovdjursförekomst minskar antalet fästingbärande gnagare. Det är bekymmersamt att naturvårdsverket inte består mer hur viktig den biologiska mångfalden är.

**39.4. Korp**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på korp eller andra kråkfåglar och är därmed med på linjen att dra tillbaka det dåliga förslaget.

**39.5. Mufflonfår**

Mufflonfåret måste åtnjuta samma skydd som flertalet övriga djurarter och det innebär ingen jakt under parningstid, dräktighetstid eller födelsetid. Och ingen jakt så länge lammen är beroende av sin moder. Mufflonfåret ska ha samma skydd som exempelvis den till Sverige inplanterade dovhjorten.

**39.6. Skarv**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på skarv och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

**39.7. Skedand**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på skedand och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

**39.8 Svärta**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på svärta och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

**39.9. Säl**

Se Jaktkritikernas skrivningar under punkten 41. Licensjakt på säl, sid 157

**39.10. Tamduva**

Tamduvan måste åtnjuta samma skydd som flertalet övriga djurarter och det innebär ingen jakt under parningstid, dräktighetstid eller födelsetid.

**39.11. Vitkindad gås**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på vitkindad gås och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

**39.12. Årta**

Jaktkritikerna stödjer inte någon jakt på Årta och är därmed med på linjen att dra tillbaka förslaget.

**40. Särskild jakttid, älg**

Definiera särskild jakttid?

**Rödlistning:** Populationsuppskattningen är för svävande. Vi efterlyser bättre statistik och fakta.

**Dålig status:** Ljusdals-Posten rapporterar den 25 september 2020 att ”18 av de märkta älgarna är kor, som i maj födde 24 kalvar. Nu konstaterar forskarna **att endast 3 kalvar överlevde till september.**

**Reproduktion:** Ingen jakt under älgens brunst/parningstid, vilket innebär att möjlig jakttid är vecka 44 eller vecka 45.

**Betesskador:** Betesskador i skog kan framförallt begränsas genom varg och/eller vargurin och en förändring i avverkningsmetoder.

**Viltolyckor:** Viltolyckor kan förebyggas genom fartsänkning i trafiken och ännu större fartbegränsning i skymning och mörker. Røjning av skymmande växtlighet så att älgar och annat vilt kan upptäckas.

**41. Licensjakt på säl**

**Gråsäl:** Naturhistoriska riksmuseets populationsbedömning menar att Östersjöns gråsälsbestånd ska ses som en förvaltningsenhet. Jaktkritikerna efterlyser mer data och information av övriga Östersjöländer innan något svenskt beslut kan tas. Gråsälen utsätts för en okänd stor del av skadeskjutningar. Gråsälen jagas även i Sverige olagligt med klass 2 vapen och detta sanktioneras av

Naturvårdsverket. När jakten koncentreras till gråsälens hjärna innebär det en väsentlig ökning av skadeskjutningar. Hjärnan är i en persikas storlek. Skjuter man utanför den så träffas till exempel bihålor, överkäke, underkäke, tunga, nos, ögon med mera. Alla andra av Sveriges däggdjur utom säl (och bäver) skjuts genom lungor/hjärta. Detta måste gälla även våra sälar (och bävvar!). Allt annat måste räknas som grovt djurplågeri. Östersjöns tre sälarter är toppredatorer och har den naturliga förmågan att återställa ett av människan stört kretslopp (sälen som alla djur tar det mest lättfångade bytet, därför kommer sälen i första hand att äta upp de sjuka torskarna och andra fiskarter, medan de friskaste simmar undan sälen). Det finns endast ENSTAKA gråsäl på västkusten. Tillväxthastigheten på gråsäl beräknas under de senaste 15 åren vara 4,8 % vilket bedöms som lågt.

**Kontentan:** Ingen jakt på gråsäl, knubbsäl eller vikare. Ingen jakt med klass 2 vapen och ingen jakt mot huvudet.

**Knubbsäl:** Knubbsälen är en art som med jämna mellanrum drabbas av valpsjuka vilken innebär en hög dödlighet. Därav är det viktigt att knubbsälen finns i stora naturliga populationer som bestäms av naturen och inte av människans klåfingrighet. Och knubbsälarna är en gemensam population med bland annat Danmark och Norge. Tillväxthastigheten kan vara så låg som 5 % per år.

**Vikare:** Underarten av vikaren (*Pusa hispida botnica*) är unik i världen och finns bara högst upp i Bottniska viken och norra Kvarken i ett mindre svenskt bestånd på 7000 individer. Vikaren finns även i Finland. Vikarens tillväxthastighet är låg. Vikarens utbredningsområde minskar från nu och i framtiden. Vikarens reproduktion är helt beroende av is. Ingen is inga ungar.

#### 41.3 Motivering av NV

”Under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av GYBS” – Här finns många andra lösningar. 1. Sluta med fisket. Då kan inte redskapen skadas. Hur många fiskare är egentligen beroende av sitt yrke? 2. Inför sälsäkra fiskeredskap. Havs och vattenmyndigheten har fått stora pengar sedan decennier tillbaka för att ta fram sälsäkra fiskeredskap 3. Skrämsel med ljud. 4. Ifrågasätt fisken i Östersjön som tjänlig människoföda.

### Särskilt om säljakt – Sammanfattning

Vi motsätter oss all jakt på säl i korthet med hänvisning till följande (se bilaga 1, för mer information).

” Säl är ett svårjagat djur, vi fyller inte de skyddsjaktskvoter som finns i dag, säger Riksjaktsvårdskonsulen Daniel Ligné. ” Att skjuta en säl som snabbt sticker upp huvudet ovanför vattenytan är därtill rätt svårt, i synnerhet som det finns krav på att kroppen ska bärgas efteråt. Skjutna sälar sjunker till botten och kan vara svåra att återfinna. ” (Sveriges Natur, 12 oktober, 2016)

- 1) Jakten strider mot Sveriges internationella åtaganden enligt art- och habitatdirektivet, såväl som Europarådets rekommendation från den 17 september 2006 som rekommenderar ett förbud mot alla grymma jaktmetoder på säl, bl.a. metoder som inte säkerställer omedelbar död utan lidande, samt UNEP - Protocol for the Scientific Evaluation of Proposals to Cull Marine Mammals (1999).
- 2) Det är omvitnat svårt att jaga säl. Enligt Naturvårdsverket finns flera problem förknippade med jakt på säl över öppet vatten, beroende på att skyttet ger från ett rörligt underlag, mot ett mål som är litet (endast huvud och del av halsen) och som rör sig oberoende av båten. Det är dessutom svårt att bärga sälar som skjuts i vattnet beroende på att djuren sjunker ganska snabbt. Erfarenheter visar på stora jaktförluster (sälen konstateras träffad men kan inte bärgas) i samband med jakt från båt. Av de sammanlagt 68 sälar som fälldes från båt under 2011 och 2012 var det 16 som inte kunde bärgas, vilket motsvarar 24 procent. Andelen tappade sälar vid

jakt från båt är därmed avsevärt högre än vid annan jakt.” (Se Naturvårdsverket, *Jakt på säl*, Redovisning av regeringsuppdrag om licensjakt på säl, NV-00327-13, 2013, s. 42).

- 3) Skadeskjutningsfrekvensen är alltså oerhört hög, överstigande 50 procent. Det handlar om fler än 1 650 djur som utsätts för onödigt lidande i strid med enligt 27 § jaktlagen. De kommer heller inte att kunna uppspåras eller avlivas, vilket inte är förenligt med 28 § jaktlagen. Det är inte tillräckligt att ”*Fällda gråsäl ska så långt som möjligt bärgas* (beslut om licensjakt gråsäl, NV-00236-20). Enligt professor Bo Algers, tidigare SLU, måste eftersök utgöra en oavvislig del av säljakt och dess resultat dokumenteras och rapporteras. För att garantera en acceptabel djurvälstånd måste djuret utan dröjsmål besiktigas och avblodas så att döden inträffar. Besiktningen måste omfatta avsaknad av rytmisk andning (men sälen kan ha dykapné vilket betyder att den håller andan som under ett dyk), avsaknad av cornealreflex på båda ögonen, dialeterade pupiller på båda ögonen samt avslappnad kropp. Hur detta ska vara möjligt när sälen inte bärgas är en öppen fråga.
- 4) En ökad handel med sälprodukter strider mot vad gällande linje inom EU och WTO. Riksdagens ställningstagande att regeringen borde agera för att Sverige ska kunna handla med sälprodukter, t.ex. genom att söka undantag från EU:s försäljningsförbud, är minst sagt förvånande. Naturvårdsverket bör arbeta i enlighet med WTO och EU:s regelverk.
- 5) Vid en tillämpning av försiktighetsprincipen kan en gynnsam bevarandestatus (GYBS) enligt EU:s art- och habitatdirektiv (92/43/EEG) inte säkerställas om fler än 5 000 sälar dödas. I sammanhanget ska framhållas att kompletta inrapporteringsdokument vid licens-/jakt på säl saknas. Antal sälar som i *realiteten* avskjuts och dör (och då vet man att fler än 50 procent blir skadeskjutna!) dokumenteras aldrig. En licensjakt på 2000 sälar ger *minst* 3000 döda/skadeskjutna djur. Skadeskjutningsfrekvensen med utbildade jägare riskerar att bli än högre.
- 6) Sverige har ett nationellt och globalt ansvar att skydda sina unika genetiskt begränsade populationer av vikare (*Pusa hispida botnica*), gråsäl (*Halichoerus grypus grypus*) och knobbsäl, kalmarsundsbeståndet (*Phoca vitulina vitulina*). Det rör sig om unika bestånd, anpassade till innanhavets specifika biotop och salinitet innan Östersjön åter öppnades upp. Östersjöns sälar skiljer sig genetiskt från övriga sälarter och återfinns inte någon annanstans i världen. Genetiskt värdefulla individer riskerar att dödas i jakterna med oanade konsekvenser för sälstammen.
- 7) Det är inte sälarna som är orsaken till minskat fiske i Östersjön. Forskning visar att klimatförändringar, övergödning och fiske är de verkliga problemen.
- 8) Vidare finns andra lämpliga lösningar i form av skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på yrkesfisket, se vidare bilaga.
- 9) Det finns gott om vetenskapliga argument för att INTE bedriva licens-/skydds jakt på säl:

Artens naturliga utbredningsområde - oklart hur framtida klimat- och miljöpåverkan kommer att påverka grå-/sälars livsmiljö för att arternas populationer skall bibehållas på lång sikt och kommer att förbli en livskraftig del i sin livsmiljö. Grå-/säl i sina respektive livsmiljöer uppnår inte fullgod miljöstatus och indikatorspecifika tröskelvärden uppnås inte:

D1C2 Populationer av grå-/säl är negativt påverkade av belastning från mänsklig verksamhet och deras långsiktiga överlevnad kan inte med säkerhet säkerställas.

DIC3 - Demografiska egenskaper (storleksfördelning, näringsstatus och reproduktionsförmåga) som tyder på att grå-/sälarna inte är friska och starkt påverkade av mänsklig verksamhet

**Sjukdomar:** "Mätvariabler (organskador) som är typiska för sjukdomskomplexet hos östersjönsäl: För båda könen: Skador i kloregioner, Tarmsår, Arterioskleros ("åderförkalkning"), Njurskador (glomeruliförändringar, tubulära cellproliferationer), Skallbensdestruktioner (osteoporos) Binjurebarksförtjockning (adrenokortikal hyperplasi), För honliga könsorgan: Livmoderstenoser, livmoderockklusioner och livmodertumörer" ("*Patologi hos gråsäl, vikaresäl och knobbsäl 1 Version 1:1, 2014-03-18*", Naturvårdsverket)

**Miljöpåverkan:** Ca 32% av Östersjöns botten helt syrefri eller lider av syrebrist. Av den totala ytan var ungefär 22 procent helt syrefri, vilket motsvarar cirka 55 000 kvadratkilometer. Som jämförelse är Danmarks totala yta cirka 43 000 kvadratkilometer. (SMHI, 9 mars 2020) Nanopartiklar, mikroplaster (plastpartiklar mindre än 5 mm), dioxiner, bestående av över 200 kemikalier – skadliga för immunförsvar, fortplantning och utveckling, hormonstörande, cancerframkallande - TCDD ett av de starkaste gifter man känner till, PCB, aluminium, cesium, C-137, bly, kadmium – skador på njurar, benskörhet, skelettskador, kvicksilver – skadar fortplantning, immunsystem, nervsystem, njurar, nervsystemets utveckling hos däggdjursfoster, pesticider, TBT, högflourerande ämnen orsakar leverskador och reproduktionsstörningar där höga halter av PFOS nu hittas i leverprover från säl i Östersjön, flamskyddsmedel, PAH (polycykliska aromatiska kolväten), cancerframkallande, skadar arvsmassan, skadar immunförsvar, läkemedel, samt ännu oidentifierade ämnen.

**Klimatförändringar:** Vikaren utsätts för okontrollerad skydds jakt och är fortfarande hårt ansatt av miljögifter där 30% av vikarehonorna är sterila och klimatförändringar med minskad is utgör ett allvarligt hot mot artens existens.

*”Gråsälens föredrar att föda sina kutar på is. Istäckets minskning och att de tvingas föda på land utgör i sig ett stort hot till artens fortlevnad”* (Nationell förvaltningsplan för gråsäl (*Halichoerus grypus*) i Östersjön, rev. 2019)

**Population:** All jakt på säl i kombination med övrig dödlighet (bifångster i fisket, strandade sälar, sjukdomar) saknar övergripande kontroll. Tillväxten i gråsälpopulation, 2005–2019 på 4,8 % riskerar att ha avstannat. *”De senaste åren har man räknat till ca 30 000 gråsäl i Östersjön och drygt hälften av dem återfanns i svenska farvatten.* (Gråsäl, Arter och livsmiljöer, Havs- och vattenmyndigheten, 2020) 2000 skjutna sälar inkl. skadskjutning = >20% av ”svenskt gråsälbestånd”, alt. >10% av uppskattat Östersjöbestånd. En oacceptabel situation då ingen analys av de senaste 10 årens skydds jakt på säl har genomförts: *”De senaste 10 åren har antal rapporterade skjutna gråsäl uppgått till mellan 342 – 840 för hela Östersjön (...). Någon analys av effekten av de skjutna sälarna avseende på gråsälpopulationens tillväxtvariation har inte gjorts.* ” (Nationell förvaltningsplan för gråsäl (*Halichoerus grypus*) i Östersjön, rev. 2019, s.18)

## 42. Inskränkningar i jakten, tid på dygnet

### 42.1 Utgångspunkt vid översyn av inskränkningar i jakten, tid på dygnet

Jaktkritikerna ser denna punkt som mycket viktig då det är välkänt att många människor och husdjur, men även till exempel bilar, maskiner och annan materielegendom utsätts för skadeskjutningar, dödsskjutningar respektive skador. Det måste råda nolltolerans mot alla felskjutningar som kan drabba människor, egendom eller annat vilt. Det är välkänt att sällskapshundar, ponnyhästar, kreatur med flera skjuts ihjäl eller skadeskjuts. Och detta är vanligast vid dåliga ljusförhållanden. Jägare kan uppenbarligen inte själva göra rätt bedömningar. Det var länge sen bil- och båtförare själva kunde bedöma hur mycket alkohol man kunde intaga under framförande av fordon. Myndigheterna har infört en bestämmelse, och på samma sätt vill vi att myndigheterna inför en bestämmelse att det enbart får jagas under mycket bra ljusförhållanden.

### 42.2. och 42.3.

För jakt på samtliga fåglar och däggdjur skall gälla åtminstone följande begränsningar: Ingen fågel eller däggdjur får jagas före 2,5 timmar efter solens uppgång och skall avslutas minst tre timmar före solens nedgång. Motivering: Jakt skall inte ske i dåligt ljus, därav ska ingen jakt få förekomma förrän solen står upp på himlen. Detta också för att trygga övriga djur och människor som till exempel kan tänkas tälta i eventuell skottriktning. Toleransen mot skadeskjutningar och dödsskjutningar av människa eller icke avsedd djurart ska det gälla nolltolerans för. En konsekvens av detta är också att jakten ska avslutas i väl synligt ljus och därmed långt innan solens nedgång. Det innebär att björn och övriga djur som nämns inte får jagas i annat än bra ljus enligt ovan.

#### 42.4. Motivering och konsekvensbeskrivning

Från den biologiska mångfaldens synvinkel behövs ingen jakt på någon fågel längre i Sverige. Samtliga Sveriges fågelarter har predatorer i form av rovfåglar, ugglor och fyrbenta rovdjur. Jägare generellt har mycket svårt att i snabba situationer kunna urskilja vilken art som är lovlig respektive olaglig att skjuta. Till och med duktiga ornitologer kan i många situationer vilken gåsart, andart som det är frågan om. Ett annat exempel är att knappast någon jägare förmår att skilja på storskrake och småskrake. Ingen fågeljakt ska längre vara tillåten i Sverige. Den medför dessutom mycket, mycket höga skadeskjutningsfrekvenser, okontrollerad spridning av bly och andra tungmetaller samt plast.

#### Förslag gällande klövvilt:

**Vildsvin:** Av säkerhetsskäl och skadeskjutningsskäl, men även av sömnhygiensskäl ska ingen skottlossning få förekomma nattetid.

**Klövvilt inklusive älgar** ska absolut inte jagas i dåliga ljusförhållanden som skymning och gryning, och tunga mörka moln. Som vi ovan påpekat inträffar en stor del av skjutningar av tamboskap som kor och hästar i dåliga ljusförhållanden. Risken för trafikolyckor med älg vid skymning och gryning ökar speciellt vid drivning av hundar och skadeskjutna djur. Naturvårdsverket skriver om att uppfylla avskjutningsmålen för att begränsa skador som älgen orsakar. Ett av de effektivare sätten är att vara mycket aktsam om vår vargstam.

**Mufflonfår.** Jaktkritikerna anser att säkerhet för människa, egendom samt andra vilda djurarter utsätts för fara om jakt tillåts under dåliga ljusförhållanden. Jaktkritikerna avslår härmed av säkerhetsskäl och skadeskjutningsfrekvens att jakt på mufflonfår får bedrivas under dåliga ljusförhållanden. I den mån naturvårdsverket anser att det finns ytterligare hjortarter utöver kronhjort och dovhjort i Sverige (främmande hjortarter) så går det inte att på ett tillfredsställande sätt skilja dessa ifrån dovhjort och kronhjort, under dåliga ljusförhållanden. (Som förut påpekats lyckas jägare inte se

#### Förslag gällande rovdjuren:

Då det endast av drygt 1500 fällda björnar på 6 år endast har skjutits 9 björnar vid åtel, menar Jaktkritikerna att denna jaktform vid åtel omedelbart kan tas bort. Återigen vill Jaktkritikerna påpeka att av ljudhygieniska skäl så och skadeskjutningar ska ingen björnjakt få förekomma under dåliga ljusförhållanden (nattetid).

#### Möjlighet att genom föreskrifter göra undantag från första stycket:

Jaktkritikerna framför återigen att ingen jakt nattetid eller under dåliga ljusförhållanden ska förekomma av säkerhetsskäl och skadeskjutningsskäl, och i förekommande fall ljudhygieniska skäl. Alla människor i Sverige ska veta att ingen jakt förekommer under gryning, skymning eller nattetid.

#### 43. Tider för jakt och jaktträning med hund

Jaktkritikerna har inte hittat några källor som visar att löshundsjakten har långa anor i Sverige. Den har snarare utvecklats efter 1950-talet. Det sista årtiondet har en ny tradition utvecklats med helt nya aggressiva hundraser och för förföljelse av björn, varg och lo. Och nu har man även börjat använda flera hetsande hundar vid jakt. Detta senaste decennium har hundar försetts med GPS och kamera och mikrofon. Även samkörning med flygande drönare förekommer. Detta innebär att hundjakten kan bedrivas hemma från kontoret eller parallellt med läxläsning och godnattsaga. När de aggressiva hundarna ute i skogen har ställt till exempel ett jagat rovdjur kommer ett meddelande i telefonen och jägaren får be den andra föräldern ta över läxläsningen för att själv kunna sätta sig i bilen och köra iväg och skjuta ner lodjursmamman som tagit tillflykten upp i ett träd. Och där nedanför står två morrande, aggressiva hundar. Detta kan inte kallas någon traditionell kunskap och hållbart brukande av den biologiska mångfalden, som Naturvårdsverket uppger i andra stycket på sidan 167. De jakthundar som påstås vara lämpade för respektive jaktändamål (till exempel vildsvin eller lokatt) det visar sig gång på gång att dessa så kallade specialiserade hundar jagar och stör annat vilt, även utanför

den egna jaktmarken (springer över på grannens marker) Och de kan bli intresserade av löptikar från sällskapshundar, jaga och skada eller döda tama fjäderfän, får och getter, katter och sällskapshundar. Det finns ingen kontrollmyndighet att dessa regler följs, och Lantbruksuniversitetet skriver i rapport efter rapport om den stora illegala jakten som delvis kan härröra från dessa åsyftade hundar. Naturvårdsverket uppger att den skandinaviska löshundsjakten har långa anor och hänvisar till Naturvårdsverket 2019 rapport 6889. Här finns i innehållsförteckningen inte över huvud taget nämnt hund eller jakt med hund eller något exempel på långa anor. Hänvisar Naturvårdsverket här till fel källa? Även många människor känner ett stort obehag och rädsla och stundom skräck både ute i naturen och hemma på gårdsplanen eller på vägar. Hundarna springer helt utan kontroll när de rör sig över andra gränser och på andra tomter. Säkerligen finns det jägare som följer dessa bestämmelser ute i markerna, men det finns även jägare som inte följer och lever upp till de lagar och bestämmelser som finns och inte är kända för att ha djuretik. Det känns helt nödvändigt att polis och kustbevakning får stora resurser att kontrollera den legal jakten.

#### **43.1. Utgångspunkt vid översyn av tid för jakt och jaktträning med hund**

Det bör noteras att försäkringsbolagen redovisar dödsfall och skador på de försäkrade hundarna. Tusentals hundar skadas så svårt att de måste uppsöka veterinärvård och en stor del av dessa hundar avlider. Så enbart utifrån dessa siffror kan man för hundarnas skull försvar påstå att jakt med hund är mycket skadligt för hundarna. Sedan blir det konflikter med hundar om de springer in i till exempel ett vargrevir, om de hamnar i en vildsvinsflock eller stör lokatterna eller björnen. Och en helt onödig konflikt i Sverige har uppstått landsbyggdsbor emellan där ett fåtal jagar och ett flertal motsätter sig jakten.

#### **43.3. Utgångspunkt vid översyn av tid för jakt och jaktträning med hund på klövvilt**

Jaktkritikerna instämmer i synen på överhettade djur respektive energimässigt belastande och brist på vinterfoder under den kalla perioden. Naturvårdsverket framhåller många djurskyddsaspekter och att hund under vissa perioder inte ska användas men i nästa andetag behöver samhällets behov tillfredsställas och då är man beredd att bryta mot etiken som man förespråkar. Det motsätter sig Jaktkritikerna skarpt.

#### **43.4. Utgångspunkt vid översyn av tid för jakt och jaktträning med hund på björn, varg, järv och lo**

Sverige bryter systematiskt mot EU:s artskyddslag. Naturvårdsverket sätter människans kulturella, sociala och ekonomiska behov före rovdjurens behov. Det kallas en antropocentrisk världsbild som innebär att människan alltid står över djuren. Den biocentriska världsbilden innebär att de vilda djuren har ett eget värde utan människans påverkan. Bakom detta står EU-rätten. EU-domstolen har i den finska vargjakten fastställt ett avgörande som kallas TAPIOLA C-674/17 att ifrån artikel 12 i AHD får endast medges jakt om samtliga villkor i artikel 16.1E uppfyllts. 43.4.

Det får inte vara så att alla skadade djur per automatik avlivas direkt av en jägare. En veterinärmedicinsk kunnig person ska finnas med för att bedöma om det finns andra utvägar än att avliva djuret. Internationellt är det vanligt att de skadade djuren bedöms om de kan rehabiliteras eller måste avlivas (i Tyskland finns vargambulans). I Sverige finns många djurrehabiliterare speciellt när det gäller fågel, medan större däggdjur oftast avlivas direkt.

Jaktträning för hund innan jakttid medför en oacceptabel störning för familjegrupperna och djuren. Rovdjuren försvarar sig mot hundar, detta medför att många hundar kommer att bli skadade och många rovdjur kommer att bli skadade av hundarnas käkar och tänder. I förlängningen kan många jägare utnyttja paragraf JF paragraf 28, som innebär att rovdjur utanför eventuella jakttider kan skjutas av jägare. Jaktkritikerna kräver att lösa jakthundar inte generellt skall förekomma i Sverige, men Naturvårdsverket vill istället gå i motsatt riktning vilket är helt oacceptabelt. Ingen jaktträning med hund ska förekomma utanför eventuella ordinarie jakttider, utan ska istället bedömas som ett jaktbrott.



Jaktkritikerna anser att jaktträningstider innebär ytterligare en möjlighet för kriminella jägare att illegalt skjuta på rovdjuren.

När jägarna menar att löshunds jakt är en gammal tradition i Sverige, då måste man komma ihåg att detta gäller de gamla hundraser som använts i Sverige såsom kortbenta, långsamt drivande hundar som tax, drever och beagle, och långbenta spetsar som gråhund och jämthund samt stövare. De nya aggressiva större hundraserna som införts i jakten i Sverige på 2000-talet, ”plotthundar/rovdjursjagande hundar” måste omedelbart förbjudas. Det ska inte tillåtas att det införs andra hundraser än de vi redan traditionellt har sedan 1900-talet.

### **Gällande Naturvårdsverkets olika förslag på punkterna 43.1. - 43.52**

Jaktkritikernas krav angående dessa punkter är att löshundsjakten förbjuds i Sverige.

#### **Jakten på rovdjur**

”Björn, varg, lokatt, järv, grävling, räv, mård, mink, stenmård, iller, mårdhund, tvättbjörn” både ovan och under mark ska helt förbjudas i Sverige. Detta är ren nöjes- och troféjakt och det anstår inte ett civiliserat land att ha sådant tillåts.

#### **Skogshare, fälthare, kanin:**

Dessa djur blir även om de undkommer jägaren ofta så utmattade under jakt att de tar skada och dör. Det finns ingen anständighet i denna hobbyjakt- och i detta nöjesdödande.

#### **Fågel**

All jakt vare sig med eller utan hund på fågel ska inte få förekomma i Sverige. All fågel har sina naturliga predatorer (till exempel har skarven havsörnen som en viktig predator). Fågeljakt innebär jakt med hagelgevär vilket resulterar i en stor andel skadeskjutningar och bly och andra tungmetaller samt plast sprids i naturen. Vid jakt med kulgevär till exempel vid toppjakt på skogsfågel, ringduva, kråkfåglar avlossas kulor som slår ned flera kilometer bort och kan orsaka skador eller död på människor, annat vilt, samt egendom (till exempel sällskapsdjur och boskap). Därför skall inga fåglar utsättas för hundjakt.

#### **Klövdjur**

Vid hundjakt efter klövdjur förekommer förutom skador och utmattning på det jagade djuret även skador och dödsfall på annat vilt samt på människans domesticerade djur. Många människor är dessutom rädda och skrämde av att möta skällande, ilska hundar under sin vistelse i svensk natur. Tilläggas bör att en stor del hundar skadas eller dödas när klövviltet försvarar sig mot hunden. Det är stora risker för att hundarna i samband med jakt utsätts för skador och det är också oacceptabelt.

### **44. Skydds jakt på enskilt initiativ**

Här hänvisas till ”Strategi för viltförvaltning där det står: ”Beslut ska fattas så nära de människor som berörs som möjligt”. Det innebär att förvaltningen till stor del styrs på regional och **lokal nivå**. Att sådan jakt som omfattas av de tio paragraferna 26-31 a i jaktförordningen är det andra exemplet i jaktlagstiftningen där föreningen finner, att den som håller i bössan själv kan styra och ”förvalta viltet” på lokal nivå. Längre kan man väl inte komma i delegering?

Skydds jakt på eget initiativ kommer att ske på den enskilde jägarens initiativ – d.v.s. säga helt utan myndighetsbeslut. Hur kommer dessa uppgifter in till länsstyrelserna och vidare till Naturvårdsverket, som sedan skall redovisa vissa arter till EU (HABIDES)?

### **45. Skydds jakt JF bilaga 4 punkt 1, främmande vilt**

Rörigt rörigt rörigt! För att kunna förstå denna text måste man ha tillgång till vetenskapliga namn på arterna. Till exempel – vilken art menar man när man säger bara bison? I övrigt kan vi inte förstå varför man tar upp arter som ej är sedda i Sverige eller våra grannländer. Som exempel gulfläckig mangust (”mungo”), röd muntjak som har importförbud till Europa och Sverige. Trots importförbudet

förekommer den i svensk djurpark. Svartsvansad präriehund – det finns heller inga uppgifter om att den finns i Sverige eller Europa. Samma sak gäller strimmig skunk. Den normalt utbildade jägaren ska absolut inte få möjlighet att skjuta dessa främmande arter då de till exempel skulle kunna vara husdjur som rymt. Finns det djur som eventuellt inte ska få finnas i Sveriges natur så ska det vara utbildad zoolog eller dyligt som gör bedömningen om djuret ska behövas fångas in eller eventuellt avlivas. Axishjort, vitsvanshjort, wapitihjort, sikahjort – dessa fyra hjortarter är ej påträffade i Sverige enligt artdatabanken. Mårdhunden finns på samma kontinent naturligt utbredd i Euroasien med sitt kända ursprung i Östra Ryssland och Östra Asien. Mårdhunden flyttades till trakten av Moskva första årtiondena av 1900-talet. Dels på pälsfarmer och dels som ett vilt pälsjaktdjur. Därifrån har mårdhunden av helt egen kraft förflyttat sig till Finland och från Finland, möjligtvis även från Norge, på egna ben vandrat in i Sverige. Därav är det svårt att se mårdhunden som en invasiv art. Mårdhunden har i svenskt klimat svårt att överleva vintrarna. Den har många fiender i Sverige, bland annat björn, varg, lo och järv. Skydds jakt ska absolut inte få bedrivas på annan markägares mark om markägaren och/eller jakträttsinnehavaren inte ger sitt tillstånd. Som exempel vill vi framföra att i vargdebatten, när Tyrestavargen, Grimma utsattes för skydds jakt så var det ett stort antal ute för att försöka rädda denna varginna. Några av dessa aktiva räddare var samtidigt större markägare inom gränserna där skyddsjakten skulle få förekomma. Det är helt absurt att en djurvän ska få vargen skjuten mot sin vilja, på sin mark.

Alla djur ska åtnjuta samma respekt och alltså inte jagas under yngeltid, uppfödningstid tills ungarna är självständiga, dräktighetstid och parningstid. Denna mening ”Som undantag till denna regel föreslås vilt som efter försök på jakt ...” är obegriplig och behöver förklaras mer. Alla arter som här räknas upp i en lång lista – man behöver de vetenskapliga namnen! Man tror inte det är sant när man läser denna paragraf, att jägare ska få möjlighet att skjuta andras smitna husdjur som till exempel nymfparakiter som inte ens överlever vintern här! Och sen till råga på allt föreslå skydds jakt på dessa?! Märkligt att man i jaktförordningen ska ta upp jakt på husdjur! Verkligen, stryk hela denna paragraf! Snögåsen häckar på Grönland och i Kanada, och även Europeiska Sibirien. Snögåsen flyttar ibland tillsammans med andra gäss eller svanar genom Sverige. Det är obegripligt hur Naturvårdsverket kan skriva om skydds jakt på en så sällsynt fågel.

#### **66. Skydds jakt JF bilaga 4:**

##### **Förslag ny punkt:**

##### **Storskarv.**

Skarven är inte listad i FD bilaga 2. Detta ska även tillämpas när det gäller skydds jakt. Med andra ord – ingen skydds jakt får bedrivas på storskarv.

##### **Vi avslår Naturvårdsverkets förslag 66.2.**

Skarven är inte det enda djuret som äter fisk; fisk äter fisk, däggdjur inklusive människan äter fisk, och många fler fågelarter än skarven lever på fisk, till exempel stor- respektive småskrake och övriga dykänder, även simänder, doppingar, sillgrissla, tobisgrissla, tordmule, lunnefågel, måsfåglar. Detta betyder att om vi tillåter skydds jakt på en art så öppnar det för skydds jakt på ytterligare fisk- och romätande djurarter. Och till syvende och sist så kan det även drabba synen på våra sillgrisslors fiskätande.

#### **67. Skydds jakt JF bilaga 4:**

##### **Förslag ny punkt:**

##### **Trana och Sångsvan.**

**67.2** Förslaget innebär att skydds jakt på enskilt initiativ införs på trana och sångsvan.

Det flockkrav som införs på trana och sångsvan, som ”uppträder i flock om minst fem individer ” och som kan förstås skall syfta till att undvika jakt på familjegrupper. Detta är i så fall ett felaktigt argument eftersom sångsvanen för det mesta har fler ungar än tre och familjegruppen ofta uppgår till mer än sju individer. Tranors familjegrupper uppgår för det mesta till fyra – två ungar och två föräldrar. **Detta ogenomtänkta förslag om att införa skydds jakt på enskilt initiativ på trana och sångsvan bör stoppas!**

Om Naturvårdsverket fortsätter att införa nya regelverk där det blir **utökade möjligheter att bedriva**

**skyddsjakter på enskilda initiativ, kommer detta leda till att skyddsjakten i praktiken får formen av allmän jakt med utökade jakttider**

#### **68. Skyddsjakt JF bilaga 4: Förslag som inte tas vidare**

Jaktkritikerna ser med tillfredsställelse på att förslagen på jakt på djuren i denna punkt inte tas vidare. Vi noterar dock att i det ursprungliga förslaget Naturvårdsverket haft mage att föreslå jakt på bläsgås, duvhök och sparvhök, gråhäger, korp och övriga kråkfåglar, utter.

##### **68.1.**

Länsstyrelserna ska inte få fatta några beslut om skyddsjakt på bläsgås, eftersom bläsgåsen och fjällgåsen är mycket svåra att skilja åt i fält. Jaktkritikerna vill samtidigt uppmärksamma och påminna om att det finns en hel del fler djur som är svåra att skilja åt i fält, till exempel snatterand/gräsand, sångsvan/ mindre sångsvan/knölsvan/snögås, kanadagås/vitkindad gås, storskrake/småskrake, sjöorre/svärta, sädgås/grågås/spetsbergsgås/tundrasädgås, morkulla/enkelbeckasin/dubbelbeckasin/dvärgbeckasin, björktrast/dubbeltrast/taltrast, havstrut/silltrut, fiskmås/skrattmås/tärna, ringduva/skogsduva/turkduva/turturduva, nötskrika/nötkråka, kråka/svart.

##### **68.2.**

Duvhöken ska inte få vare sig skyddsjagas eller fångas levande och flyttas, via länsstyrelses beslut. Några av skälen är att utsättningsuppfödare har ju som mål att de utsatta fåglarna snart ska skjutas av nöjesdödare. Och när det gäller frigående höns så finns andra metoder såsom buskage eller nättak.

##### **68.3.**

Länsstyrelsen ska inte ha möjlighet att fatta beslut om skyddsjakt på gråhäger. Det är fiskodlarnas ansvar att se till att genom byggteknik med mera se till att hålla fiskätande fåglar djur borta.

##### **68.4.**

Korpen ska inte få jagas vare sig på enskilt initiativ eller länsstyrelse beslut. Dels för att korpen inte finns med i JL, men också för att det är upp till idkaren att med teknik med mera hålla korpen borta. Att korpen äter småvilt och fågelungar gäller ju väldigt många andra djurarter i naturens biologiska kretslopp.

##### **68.5.**

Jägare tillhör nog knappast de som ska yttra sig om våra fågelbestånd, utan där får man nog hänvisa till Birdlife, Naturskyddsföreningen eller Jaktkritikerna. Det är obegripligt att denna ålderdomliga syn på naturens vilda djur hålls levande i jägarkretsar. När ska man lyckas förstå att naturen sköter sig själv och att kretsloppet innebär olika fluktuationer av djur olika år, som påverkas av gnagarår, väderleksförhållanden, födotillgång även i form av växter. Naturvårdsverkets namn av natur och vård och jakt är inte att betrakta som vård. Jaktkritikerna instämmer i Birdlifes krav på att all jakt på kråkfåglar är av ondo och ska förbjudas.

##### **68.6.**

Jakt på svenska rovfåglar och ugglor är sedan lång tid tillbaka förbjuden. Under 2018 fattade länsstyrelsen inget beslut om skyddsjakt på sparvhök. Det finns med andra ord inga problem med sparvhöken och kommersiella aktörer som utsättningsuppfödare eller frigående höns. Det är helt otidsenligt att så fort någon rovfågel skaffar sig sin mat på fel sida av hönsnätet så begär vissa människor att få skjuta ihjäl rovfågeln, genom skyddsjakt. Sparvhöken ska inte få vare sig skyddsjagas eller fångas levande och flyttas, via länsstyrelses beslut. Några av skälen är att utsättningsuppfödare har ju som mål att de utsatta fåglarna snart ska skjutas av nöjesdödare. Och när det gäller frigående höns så finns andra metoder såsom buskage eller nättak. Jaktkritikerna vill inte att länsstyrelserna ska få fatta några beslut angående skyddsjakt på sparvhök eller övriga rovfåglar och ugglor. I konflikten mellan djurägare och rovdjur måste lösningen bli att djurägaren måste svara för ett adekvat skydd för sina djur i form av ljud- och ljussignaler, stängsel och galler inklusive tak. Även vakthundar kan användas. Sammanfattningsvis ska djurägaren ansvara för skyddet av sin djuruppfödning, gentemot vilda djur.

##### **68.7.**

Jaktkritikerna stödjer naturvårdsverkets förslag om att inte införa utter i JF bilaga 4. Fiskodlare måste själva ansvara för att vilda djur inte kommer in i fiskodlingar. Annars är dessa anläggningar inte av tillräckligt god beskaffenhet. Alla djuruppfödare måste fullt upp ansvara för att vilda djur inte kommer in i deras anläggningar, alternativt acceptera vissa förluster.

### 68.8.

Förutom det vi tidigare har påpekat gällande jakt på vildsvin är numera vildsvinet att betrakta som ett ursprungligt djur som återetablerats i Sverige efter många hundratals år. Vildsvinet ingår som en viktig art i den biologiska mångfalden i skogslandskapet. Vildsvinen måste kunna leva helt fredade åtminstone i skogen. Och de vildsvin som idag föredrar skogen före jordbruksmarker är viktiga att skydda och utveckla. För övrigt är det en viktig princip att inte jaga djur under födelseperioden. I nuvarande skrivning menas det att vildsvinet föder mellan den 15 februari – 16 april. Men det finns rapporter om att vildsvin föder från januari in i maj/juni. Och enstaka kullar föds även på andra tider av året. Jaktkritikerna påpekar även att djuren inte ska jagas under årets strängaste väderleksförhållanden, som är åtminstone vintermånaderna. Och inte heller under övriga djurs födslo- och uppfödningstid. Dessa månader kan gå under beteckningen ”djurens barnkammare”. Jaktkritikerna ser också att en mycket större syn måste tas till det allmänna friluftslivet. Ett stort antal skadeskjutningar och dödsskjutningar sker varje år, och det måste bli nolltolerans. Även annat vilt, tamboskap inklusive ponnyhästar, kor och hundar dödas eller skadas av jägare. Sverige måste garantera att det blir långa tider utan vapen och jakt i naturen. De arter som ännu inte har naturliga fiender måste beskattas av människan. Dessa djur är de stora klövdjuren, där vildsvinet ingår. Idag har vildsvinet lyckats etablera sig i stora delar av Sverige tack vare aktiv utplantering av jägare, utläggning av foder till vildsvinen. Detta är ett problem som naturvårdsverket måste ta det fulla ansvaret för, genom att i princip förbjuda all utfodring av vildsvin. Vi stödjer naturvårdsverkets förslag att vildsvinsjakt inte ska bedrivas i skog, alltså utanför jordbruksområdet. Skydds jakt på vildsvin, efter mycket stränga bedömningar, ska endast undantagsvis ges och då aldrig på suggor som kan ha ungar.

### 69.

#### Förstörelse av bävrars dammbyggnad

Naturvårdsverket beskriver bäverns viktiga roll i ekosystemet och Jaktkritikerna vill tillägga att bäverns våtmarker är ett naturligt hinder mot spridning av skogsbränder vilka ökar med ett varmare klimat. Enskild ska aldrig få ta initiativ till förstörelse av dammbyggnad, utan det måste avgöras av en sakkunnig person om det påverkar bäverns boplats. Jaktkritikerna efterlyser vad som menas med ”absolut nödvändigt för att förhindra allvarliga skador”? Allvarliga skador är befarade vägras eller hot mot invallningar eller att hus hotas av vatten. Dock inte översvämningar på skogsmark och åkermark. Vi anser att den gamla skrivningen angående sluttidpunkt för rivning av bävrars dammbyggnader är att föredra framför den nu föreslagna, och att länsstyrelsen ska ta beslut efter den 31 augusti. Dock som vi påpekade ovan, bör ingen enskild riva bäverdammar utan att låta sakkunnig avgöra. Jaktkritikerna anser att rivning av dammbyggnad 1 maj och 6 veckor framåt kan hota bäverungars överlevnad, i ej kända bäverbon. Därför ska tillståndet börja gälla från den 15 juni. Jaktkritikerna vill att all skydds jakt på enskilds initiativ måste inrapporteras.

#### JAKTKRITIKERNA

Richard Dehnisch  
Ordförande

Annika Anastassiou  
Styrelseledamot

Margareta Sturemyr  
Vice ordförande

Kristina Tyrenius  
Styrelseledamot

Eva Stjernswärd  
Styrelseledamot